

مه نهور حيكهت

❑ " دبلوماسی " یان هه ئېژاردنی سیاسی؟

کۆمهلهی تازه له "کیشمه کیشه کانی ناوچه که" دا

❑ رووداوه گه وره کان و ئینسانه بچووکه کان:

له پهراویزی قسه کانی نهم دوایی یه ی عبداللهی مهتدی دا

❑ توانی یه کیتی نیشتمانی له دژی خه لکی کوردستان مه حکومه

سایتی حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى كوردستان

www.hkkurdistan.org

ئيمه يلى حزب

hkkurdistan@yahoo.com

مه نصور حيكمه ت

❑ " دبلوماسى " يان هه ئبژاردنى سياسى؟

كۆمه لهى تازه له " كيشمه كيشه كانى ناوچه كه " دا

❑ رووداوه گه وره كان و ئينسانه بچووكه كان :

له په راويىزى قسه كانى نهم دوايى يهى عبداللهى مهتدى دا

❑ تاوانى يه كيتى نيشتمانى له دژى خه ئكى كوردستان مه حكومه

وه رگيرانى : سه عيد نه حمهد

مؤنتاز : نورى به شير

له سیاسه تی کونه په رستانه ی هه ره شه و تهنگه بهری دروستکردن بو حیزبی کومونستی کریکاری عیراق ده ست هه لگریت. خه لکی کوردستان، له دژی نه م تاوانانه و جیهه جیکه رانی بینه مه پدان. ئەم کونه په رستانه له جیگای خویان دابنینه وه. په شیمانان بکه نه وه. بینه ناو ریزه کانی حیزبی کومونستی کریکاریه وه.

سلاو له یادی پاکی ئەو کومونستانه ی که بو بهرگری له بیبه شان بوو ئازادی و سوسیالیزم
له شه قامه کانی سلیمانیدا خه لتانی خوین کران!
نهنگو نه فرهت بو بریاره ران و جیهه جیکه رانی ئەم تاوانه چه په له!
بژی حیزبی کومونستی کریکاری عیراق!

" دبلوماسی " یان هه لپژاردنی سیاسی؟

کۆمه له ی تازه له " کیشمه کیشه کانی ناوچه که " دا

له ژماره ی مانگی دی (کانوونی چوارهمی ۱۹۹۶) بلاوکراوه ی "جهان امروز" ("جیهانی ئەمرو" بلاوکراوه ی حیزبی کومونستی ئیرانه و له ئەروپا دهره چیت-وه رگیب (ووتاریکی کورتی جهنابی عومهری ئیلخانی زاده بلاوکراوه ته وه که گه لیک خالی گرنگی تیدایه. ئەم ووتاره ی ئەو بهر و الهت له وه لام به ووتاره که ی من له ئەنته ناسیونالی ژماره ۱۹ (مه به ست ووتاری "سیناریوی رهش، سیناریوی سپی" یه-و) نووسراوه. من له ووتاره دا ناماژم بو چه ند نموونه یه که له ههلوپستی سه رپی یی و ناکاملی ریکخراوه به ناو چه په کان کردبوو به رامبه ر به باسی ئەگه ری لوینانیزه بوونی هه لومهرج له ئیراندا. به رای من نه ته نها که سانیک که خویان به چه پ و سوسیالیست و هه لسووراوی سیاسی ده زانن، به لکو هه ر ئاده میزادیک له دنیای ئەمرودا که توزقالیک عه قلی هه بیته و به هولی خوی و هاوره گه زه کانی یه وه بیت به پی ی مه نتق ده بی سه باره ت به ئەگه ری ئەم ئاسو تاریکه بیربکاته وه هه لوپستی هه بیت. به لام هه روه کو له ویشدا نووسیم، وا دیاره ئەمه چاوه روانی یه کی بی جی یه له «چه پ» <<

به هه ر حال جهنابی ئیلخانی زاده له م نووسراوه یه ی ئەخیری دا نه چه وه ته ناو ئەم باسه وه ئەو چه ند په ر هگرافه ش که له سه ره تاوه بو په رده هه لمالین له رووی "مه به سته کانی" نیمه له هینانه گوری ئەم باسه نووسیویتی، و اباشتره هه ر له بهر چاوی نه گرین. بایهخی نووسینه که ی ئەو له وه دایه که ئەو په رسیاره گرنگه ی که ماوه یه کی زوره به سه ر سه ری ریکخراوه که یانه وه ده سووریته وه، به ئاشکراو به راشکاو ده خاته به رده م خوی و هه ول ئەدات وه لامی پی بداته وه. شیوه ی په رسیاره که به م جو ره یه: ئەم لنگه و قوچی و ئەم جی وشوینه غهیره قابیلی هضمه ی په یوه ندی یه

منصور حکمت

ئه ندامی حیزبی کومونستی کریکاری عیراق

۱۶ ی جولای ۲۰۰۰

سیاسی و عه‌مه‌لی یه‌کانی کومه‌له‌ی ئەمرو له‌گه‌ل ده‌وله‌ت و هیزه‌ سیاسی‌یه‌کانی ناوچه‌که‌دا چون ته‌فسیر ئەکریت، له‌لایه‌که‌وه‌ دوستایه‌تی و سازش و بی‌ده‌نگی له‌ به‌رامبه‌ر ده‌وله‌ت و هیزه‌ کونه‌په‌رسته‌کانی ناوچه‌که‌دا، وه‌ له‌په‌یوه‌ند به‌ حیزبه‌ قومی و عه‌شیره‌تی‌یه‌کانی کورده‌وه‌ ته‌نانه‌ت پشتیوانی سیاسی ئاشکرا لیبیان، وه‌ له‌لایه‌کی تریشه‌وه‌، هه‌لوێستی سلبی و ره‌ت‌کردنه‌وه‌ و له‌ زور‌حاله‌تدا ته‌نانه‌ت دوژمنایه‌تی کردن له‌به‌رامبه‌ر حیزبی کومونیه‌ستی کریکاری عیراقد.

عومهری ئیلخانی زاده‌ش له‌ هه‌ولی ئەمه‌دا نی‌یه‌ که‌ ئەم ته‌سویره‌ له‌ سه‌ر په‌یوه‌ندی یه‌کانی کومه‌له‌ی ئەمرو له‌ ناوچه‌که‌دا له‌ رووی بابه‌تی‌یه‌وه‌ ره‌ت بکاته‌وه‌. به‌ پیچه‌وانه‌وه‌، پاساوی ئەکات، نه‌ک هه‌ر ئەمه‌، به‌لکو ئەم جیگا‌و شوینه‌وه‌کو خالی به‌ هیزی ریکخراوه‌که‌ی خوی نیشان ده‌دات و به‌شانازی‌یه‌وه‌ باسی ئەکات.

به‌رای من باسه‌که‌ی جه‌نابی ئیلخانی زاده‌ بو پاسا‌وکردنی ئەم جیی و شوینه‌، لاواز و خوفروده‌رانه‌یه‌. له‌مه‌ وه‌لامه‌ی جه‌نابی ئیلخانی زاده‌دا به‌ روشنی ده‌کری ئەو ببینی که‌ ئەم دوست و دوژمن "لی تیکچوونه"، به‌ ریکه‌وت نی‌یه‌، له‌بی دیکه‌تی نی‌یه‌، به‌لکو هه‌لوێستیکی هوشیارانه‌ی کومه‌له‌ی ئەمرویه‌، هیچ زور (اجبار)یک یان هه‌له‌یه‌ک له‌ نارادا نی‌یه‌.

ئهو ده‌نووسی:

"له‌ که‌س شار‌وه‌ نی‌یه‌ که‌ کومه‌له‌ هه‌م له‌گه‌ل حیزبه‌ سیاسی‌یه‌کان له‌ کوردستانی ئیران و عیراق و هه‌م له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراقد په‌یوه‌ندی‌یه‌کی سیاسی و دبلماسی دیاریکراوی هه‌یه‌وه‌ ئەم مه‌سه‌له‌یه‌ به‌ هیچ جوریک تازهنی‌یه‌ ته‌نانه‌ت پیش پیکهاتنی حیزبی کومونیه‌ستی (ی ئیران-و) و پیش پیکهاتنی په‌یوه‌ندی‌یه‌کی دبلماسی له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراقد ئیوه‌وه‌ ریکخراوه‌که‌تان) اتحاد مبارزان کومونیه‌ستی) له‌م په‌یوه‌ندی‌یه‌ ناگاداربوون و موافقی بوون. دو‌اتریش له‌ حیزبی کومونیه‌ستدا ئیوه‌ دیفاعتان له‌م په‌یوه‌ندی‌یه‌ ده‌کرد. ئەم په‌یوه‌ندی‌یه‌ له‌ سه‌ر بناغه‌ی پاراستنی مبادی و پرنسپیه‌ شورشگیرانه‌کان و له‌ سه‌ر بناغه‌ی هیزه‌ هاوسه‌نگی ناوچه‌یی دامه‌زراوه‌. کومه‌له‌ وه‌کو هیزیکی کومه‌لایه‌تی و ده‌خاله‌ت‌گه‌ر له‌ ئالوگوره‌کانی ناوچه‌که‌دا تا‌کو ئیستا توانیوتی به‌ شوپه‌یه‌کی مه‌به‌دی و قابیلی دیفاع ئەم په‌یوه‌ندی‌یه‌ یانه‌ بپاریزی و له‌ هه‌مان کاتدا له‌ ئیمکاناتی دوو رادیوی کومونیه‌ستی... و جزوری ته‌شکیلاتی عه‌له‌نی و عه‌سکهری به‌رهمه‌ند بیت. ته‌نها مه‌حدودیه‌تیک که‌ ئیمه‌ له‌ به‌رامبه‌ر (به‌هرمه‌ندبوون-و) له‌م ئیمکاناته‌وه‌ قبو‌لمان کردوه‌ مه‌حدودیه‌ت بووه‌ له‌ ته‌بلیغاتماندا وه‌ ئەمه‌ مه‌سه‌له‌یه‌که‌ که‌ سه‌له‌ه‌یه‌... به‌ ئاشکرا رامن گه‌یاندوه‌ بو ئەوه‌ی هیچ ناروشنی‌یه‌ک له‌ باره‌ی سنووری ئەم په‌یوه‌ندی‌یه‌ یانه‌وه‌ نه‌مینه‌ته‌وه‌. تا ئەو کاته‌ی که‌ کومه‌له‌ بتوانیت، هاوکات له‌گه‌ل پاراستنی پرنسپیه‌ کومونیه‌ستی‌یه‌کان، به‌ قازانجی بزوتنه‌وه‌ی شورشگیرانه‌ که‌لک له‌م ناکوکی کیشمه‌کیشه‌ ناوچه‌ییانه‌ وهره‌گریت وه‌ هه‌روه‌کو تا‌کو ئیستا به‌کرده‌وه‌ نیشانی‌داوه‌

حیزب، که‌ له‌به‌رامبه‌ر ره‌وته‌ کونه‌په‌رسته‌ ئیسلامیه‌کان راوه‌ستاوین و له‌دژی به‌ئیسلامی کردنی کومه‌لگای کوردستان و زالکردنی موته‌که‌ی ره‌شی دین به‌سه‌ر ژبانی ملیونه‌ها خه‌لکدا خه‌بات ده‌که‌ین، که‌ خوازیری راگه‌یاندنی جیا‌بونه‌وه‌ی کوردستانی عیراق و کوتایی هینان به‌ بی‌مافی و بی‌ناسنامه‌یی و بی‌ناینده‌یه‌کین که‌ هاوشیوه‌کانی تاله‌بانی نزیکه‌ی ده‌سه‌له‌ له‌سه‌ر داوای وه‌زاره‌تی ده‌روه‌ی ئەم‌ریکا و ده‌وله‌ته‌ کونه‌په‌رسته‌کانی ناوچه‌که‌ به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستانی عیراقیاندا سه‌پاندوه‌. تاوانی ئیمه‌ ئەوه‌یه‌ که‌ جه‌نابی تاله‌بانی و تابه‌فه‌که‌ی پول و تفه‌نگ و مه‌ئوره‌یه‌تیکیان له‌ ئەملاوه‌ئوله‌وه‌ وهرگرته‌وه‌، تاوانی ئیمه‌ ئەوه‌یه‌ که‌ خه‌لکی کوردستان به‌شایسته‌ی شتیکی له‌مه‌ باشتر ئەزانین، تاوانی ئیمه‌ ئەوه‌یه‌ که‌ بو‌وینه‌ته‌ ئاسته‌نگ له‌به‌رده‌م راو‌رووت و فه‌رمانه‌روایی کومه‌لیک سه‌روک عه‌شیره‌ت و چه‌ته‌ له‌ کوردستاندا و ده‌مانه‌وی خه‌لک خوی ده‌سه‌لاتدار بیت و چاره‌نووسی خوی به‌ده‌سته‌وه‌ بگریته‌.

تاله‌بانی و یه‌کیته‌ی نیشتمانی یه‌که‌مین کونه‌په‌رستانیک نین که‌ له‌دژی کومونیه‌سته‌کان ده‌ست بو چه‌ک ئەبه‌ن. یه‌که‌مین که‌سانیکی ساویلکه‌ نین که‌ پی‌یان وایه‌ به‌زه‌بری چه‌ک ده‌کری به‌سه‌ر کومونیزمدا زال بیت. حیزبی کومونیه‌ستی کریکاری عیراق له‌م شه‌ره‌دا خاراوتر دیته‌ ده‌روه‌. په‌یوه‌ندی ئیمه‌ له‌گه‌ل خه‌لکی کوردستاندا له‌جاران زیاتر توندوتول ئەبیت. ئەمانه‌ بو سه‌ده‌مین جار گه‌رو له‌سه‌ر ئەسپی دورا و ئەکه‌ن.

که‌میک له‌م لاتری نووکی ده‌ماغی جه‌نابی تاله‌بانی و هاوریبازه‌کانیه‌وه‌، خه‌لکی کوردستانی ئیران خه‌ریکن جمهوری ئیسلامی که‌ تاله‌بانی بو پی‌ماچ کردنی رویشتوه‌، ده‌کیشه‌ ژیر و ئالای کومونیزم و نازادبخواری و حیزبی کومونیه‌ستی کریکاری هه‌له‌که‌ن. ده‌مه‌وی بزانه‌م کاتیک به‌زووی جمهوری ئیسلامی رویشت و خه‌لکی هاتن، کاتیک شورش له‌ کوردستانی ئیران، جاریکی تر کوردستانی عیراقی کرده‌ مه‌یدانی گه‌رموگورترین بزوتنه‌وه‌ی نازادبخواری، کاتیک هاوپه‌یمانان و مشتهری‌یه‌کانی تاله‌بانی له‌ تاران تارومار بوون، کاتیک ئالا سووره‌کان سه‌رتاپای کوردستانی گرت‌ه‌وه‌، جه‌نابی تاله‌بانی و ئەو که‌سانه‌ی که‌ به‌فه‌رمانی ئەو په‌نجه‌یان خسته‌سه‌ر په‌له‌پیتکه‌ی تفه‌نگه‌کانیان له‌دژی کومونیزم روله‌ پاکه‌کانی ئەم خه‌لکه‌ له‌کوی خویان هه‌شار ئەده‌ن و په‌نا بو کی ئەبه‌ن. کومونیزمی کریکاری بزوتنه‌وه‌یه‌کی فراوانه‌. ته‌نها بینایه‌یه‌ک نییه‌ له‌ سلیمانی. نوره‌ی ئیمه‌ و خه‌لکه‌. سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتی تابه‌فه‌کان و داروده‌سته‌ چه‌کداره‌کانی سه‌ربه‌ ده‌وله‌ته‌ جیا‌جیا‌کان به‌سه‌ر چووه‌.

بریارده‌ر و جیه‌جیه‌که‌رانی کوشتنی هاوری‌پانی ئیمه‌ ده‌بی ده‌سه‌جی بنا‌سینرین و له‌پیشچاوی خه‌لک و له‌لایه‌ن دادگا خه‌لکی‌یه‌که‌نه‌وه‌ دادگایی بکرین. یه‌کیته‌ی نیشتمانی ده‌بی

به ئاشکراو سه بهر زانه وه بیگومان به پاراستنی پرنسیپه شورشگیرانه کانه وه ئاماده ی دریزمدان بهم په یوهندی یانه دهبی و هیچی تر".

ئهم وهلامه دوو عهیبی بنه رتهی ههیه :

۱- ئه ههول ئهدات که مهسهلهکه وانیشان بدات که تنهها له چوارچیوهی په یوهندی یهکی فهنی ته داروکاتی (دبلوماسی یانه!) یه له گهل رژیمی عیراق و تنهها عیراقد، وه ههول ئهدات پشٹیوانی سیاسی ریکخراو هکه ی له حیزبه کونه پهرسته مکانی کورد له کوردستانی عیراق، که له ته بلیغاتی ئهواندا ناوانون "دولهتی" کورد، له بیری بهرینه وه- به ئومیده ی که بهم شیوهیه خلیسکانی ریکخراو هکه ی بو ناو سیاسه تیکی راستر وه و ئاشکرا ناسیونالیستی له هسالی ئه خیردا (دهوره ی پاش جهنگی که نداو و پیکهاتنی "دولهتی کورد") په رده پوش بکات. له کاتی کهدا که به توند بوونه وهی ئه زاعی سیاسی عیراق و کوردستان و بهرجهسته بوونه وهی ریزبه ستنه سیاسی و چینایه تی یهکان لهم و ولاته دا، دزیوی ههلو یستی سیاسی ئهم ریکخراو هیه له گورمپانی سیاسی عیراق و ناوچه کهدا به ناشرینترین شیوه دهرکه وتوه. ئه وه ی به بهر چاومانه وه روو ددات راست رهوی یهکی ئاشکرای سیاسی یه که په یوهندی یهکی تایبه تی به مه قول له ی "دبلوماسی" یه وه نی یه .

۲- گرگه که له مه دایه که خودی «دبلوماسی» په یوهندی له گهل عیراقیشدا به ته وای باری لیژو بهم جوړه فورمولانه ناکری دیفاعی لی بکریت. دیفاع کردنه که ی جهنابی ئیلخانی زاده له په یوهندی له گهل عیراقد ته نانه ت هه له چوارچیوه ساویلکانه یه دا که ئه و دیدات به مهسه له که، هیهچ په یوهندی یهکی به حه قیقه ت و واقعی یه تی عمه ملی ناوچه که وه نی یه . روونکردنه مکانی ئه و نه تنهها گرگه واقعی یهکانی ئهم روی ئه وان په رده پوش دهکات، به لکو میژووی واقعی حیزبی کومونستی ئیران و ئه و پرنسیپ و مه بده ئه کومونستی یانه دهشیوینی که بو ماوه ی چه دین سال بنچینه ی ئه و حیزبه ی پیک دهینا .

لهم نووسینه دا ده مهوی ناکوکی یهکان و لاو زایی دیفاع کردنه که ی جهنابی ئیلخانی زاده دهست نیشان بکه بو جاریکی تر ئه میان وه بیری بهینمه وه که ئه و جی و شوینه ی که ئهم دوستانه خویان تیایدا گرفتار کردوه، وه به پی ی ته فسیر مکانی جهنابی ئیلخانی؛ زاده و ا دیاره به داخوه دهستیان کردوه ته ئه وه ی که چیژی لی و هر بگرن، قابیلی ئه وه نی یه دیفاعی لی بکه ن. له کوتایشدا، وه لام به پرسباریکی دیاریکراوی جهنابی ئیلخانی زاده ئه ده مه وه سهبارت به وه ی که بوچی ریکخراو هکه یان به "کومه له ی تازه" ناو ئه بيم .

ئاشکرا یه که لیکدانه وه که ی جهنابی ئیلخانی زاده له سه ر په یوهندی کومه له له گهل دوله تی عیراق و حیزبه قهومی یه کوردی یهکاندا دیفاع کردنیکی عام و شامل و جیهان داگرو خوی به

تاوانی یه کیتی نیشتمانی له دژی خه لکی کوردستان مه حکومه

ئیمه ده میننه وه، ئیوه ئه روڻ!

کوشتنی بی شه رمانه ی ۵ کومونستی شورشگیری کوردستان به دهستی جهلال تاله بانی و یه کیتی نیشتمانی، کوشتنی پینج ئینسانی پاک و شه ریف که ژیانی خویان نابوه پیناوی رزگاری بیبه شان و ئازادی و یه کسانیی ئینسانه کان و به خته وه ری کومه لگای کوردستان، ئیتر ئابنده ی خه لکی کوردستانی له گهل ئهم کونه په رستانه دا به یه کجاری روشن کرده وه. هه ره شه و ده ستگیری کردنه کان و ناو کاره با برین و شه فاو ه چیتی کردنه راستر وه وانه کانی تانیستای ئهم تاقمه، هیشتا زوری فه رقه له گهل هیرشی چه کدارانه بوسه ر نوسینگه ی حیزبکی سیاسی به مه به ستی کوشت و کوشتار و نار بی جی و ه شان دن له سه یاره ی سه نته ری پاریزگاری ژنان و خه لتانی خوین کردنی سه رنشینه کانی و وه رگرتنی راسپارده ی ئینسان کوشتن له تارانه وه. ئهم په له ی نه نگه پاک نابینه وه. هاوری یانی ئیمه یان بو کوشت؟ بگه رینه دواوه و چاویک له "شکاتنامه" که ی چه ند مانگ له مه و به ری "دادگا" ی حکومه ته عه شیره تی- لومپنی یه که ی تاله بانی له دژی حیزبی کومونستی کریکاری عیراق بکه ن. به خته ی رهش له سه ر سپی نووسیویانه تاوانی ئیمه ئه وه یه که بانگه شه بو یه کسانیی ژن و پیاو ئه که یین، که له به رام به ر تیروریزی ئیسلامی و عه شیره تی دا دیفاع له ژنان ئه که یین، که بانگه وازی خه لک ئه که یین بو دیفاع له

هه‌ل و مه‌ر جیکی ديار يکراوه و هه‌ نابه‌ستیتهمه. فورموله‌که‌ی ئه‌و نه‌ ته‌نها ئه‌و ئالوگوره‌ بنه‌رتی‌یانه‌ به‌ هه‌چ جور يک له‌به‌ر چاو ناگري که له‌ ماوه‌ی ئه‌م ده‌وره‌ماندا به‌ سه‌ر هه‌موو ئه‌و فاکتوره‌و هه‌لومهر جانه‌دا هاتوو هه‌ ده‌ور يان له‌م مه‌سه‌له‌به‌دا هه‌یه‌و به‌گومان ده‌توانري بو پاساودانی هه‌ر جور هه‌یه‌وه‌ندی‌یه‌ک له‌ داهاوتوشدا به‌کار به‌یتریت، به‌لکو خوبه‌خو به‌سه‌ر هه‌چ به‌یک له‌ ده‌وره‌ماندا ئه‌و ده‌یه‌و قسورمه‌ش تطبیق نابیت. ئه‌و ئه‌وه‌ درک ناکات (یان ده‌بی بلیم وای پی باشه‌ درکی نه‌کات) که له‌ ماوه‌ی ئه‌م ۱۳ ساله‌دا گه‌لیک فاکتوره‌ ئالوگور يان به‌ سه‌ر دا هاتووو گه‌لیک قوناغ به‌سه‌ر چوو. جی‌وشوینی (موقعیه‌تی) ماددی کومه‌له‌، شیوه‌ی جی‌گیربوونی له‌ ناوچه‌که‌دا، جوری په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌که‌ی له‌گه‌ل ئه‌م ده‌ولت و حیزباندا، مه‌ودای ئه‌و مه‌حدوده‌یه‌تانه‌ی به‌سه‌ریدا سه‌پینراوه‌و ابعادی وابه‌سته‌یه‌که‌ی، په‌یه‌وه‌ندی ئه‌م ده‌ولت و حیزبان هه‌گه‌ل خه‌لکی عیراقد، و مزعیه‌تی خودی کومه‌لگای عیراق، په‌یه‌وه‌ندی و مه‌ودای هه‌لسوکه‌وتی کومه‌له‌ له‌گه‌ل خه‌لکی عیراقد، جی‌وشوینی عیراق له‌ زه‌ین و بی‌ری سیاسی خه‌لکی چ له‌ناوچه‌که‌و چ له‌ ناستی نیوه‌ته‌وه‌یه‌یدا، په‌یه‌وه‌ندی ئه‌م ده‌ولت و حیزب و هه‌یزانه‌ له‌گه‌ل په‌کنزیداو، جی‌و چی تر ئه‌مانه‌ هه‌موویان له‌ چاو ۱۳ سال به‌ر له‌ ئیستا به‌ته‌واوی ئالوگور يان به‌ سه‌ر دا هاتوو. وای نزیکه‌ی ده‌یه‌و نیویک به‌سه‌ر و اردبوونی کومه‌له‌ بو ناوچه‌له‌مه‌ره‌ی «دبلماسی» تیه‌یه‌ر ده‌یه‌ت و چاو به‌ستن له‌ ناستی ئالوگور مکه‌انی هه‌ل و مه‌ر جی‌و بابه‌تی و ماهیه‌ت و ناوه‌روکی په‌یه‌وه‌ندی هه‌یزه‌کانی ناوچه‌که‌ له‌گه‌ل په‌کنزیدا له‌ ماوه‌ی ئه‌م سالاندا، نیشانه‌ی ساده‌ئهنده‌شی‌یه‌.

په‌یه‌وه‌ندی له‌گه‌ل عیراقد:

یه‌که‌مه‌ین چاوپه‌یکه‌وتنی کومه‌له‌ له‌گه‌ل ده‌ولتی عیراقد نه‌ په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌کی به‌ دامه‌زراندنی رادیوو هه‌بوو و نه‌ په‌یه‌وه‌ندی به‌ ده‌سته‌یه‌نانی ئیمکانات هه‌بوو بو دروست کردنی ته‌شکیلاتی عملی و ئودوگای عه‌سکه‌ری. دیفاع کردنه‌که‌ی جه‌نابی ئیلخانی زاده هه‌چ په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌کی نی‌یه‌ به‌ ده‌وره‌ی یه‌که‌می دامه‌زراندنی په‌یه‌وه‌ندی له‌گه‌ل عیراقد، که ئه‌م ده‌وره‌یه‌ تا ئه‌وکاته‌ ئه‌گریتهمه‌ که هه‌یزه‌کانی جمهوری ئیسلامی له‌ سالی ۶۲ (۱۹۸۳ ز-و) دا ده‌گه‌نه‌ سه‌ر سنوور مکه‌ان. یه‌که‌مه‌ین دانیشتنی نیوان کومه‌له‌ و عیراق کاتیک به‌ریوه‌ چوو که مه‌قه‌ری ناوه‌ندی کومه‌له‌ نه‌ک له‌ ده‌وره‌ی به‌ری سلیمانی به‌لکو له‌ ده‌وره‌ی به‌ری بوکان بو. شاری بوکان و به‌شی هه‌ره‌ زوری ریگاگان و ناوچه‌ ده‌یه‌تی‌یه‌کان و ژماره‌یه‌کی زور له‌ شاره‌یه‌که‌کانی کوردستان به‌ ده‌ست په‌شمه‌رگه‌وه‌ بوو. ناوه‌ندی هه‌موو ئوردوگاگان کومه‌له‌ له‌ ناو خاکی ئیراندا بوو ته‌نانه‌ت به‌ په‌چوانه‌ی حیزبی دیموکراته‌وه‌، له‌ نزیکی سنوور مکه‌انی عیراقیش نه‌بوو. هه‌یشتا رادیویه‌ک له‌ ئارادا نه‌بوو دامه‌زراندنی رادیوو استقراری کومه‌له‌ هه‌چ په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌کی به‌ په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌کی گرتن له‌گه‌ل عیراقد نه‌بوو. رادیوی کومه‌له‌، چه‌ند مانگ دواتر به‌ ئیمکاناتی خودی ریکخراوو له‌ خاکی ئیراندا کاری خوی ده‌ست پی کردو تا چه‌ندین مانگی تریش هه‌ر به‌م شیوه‌یه‌ دریه‌ی پیدا. مانه‌وه‌ی رادیو له‌م ده‌وره‌یه‌دا نه‌ به‌سترابوو هه‌ به‌ هه‌چ جور په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌ک له‌گه‌ل عیراقد.

په‌یه‌وه‌ندی‌یه‌مروئیه‌م ریکخراوه‌ له‌گه‌ل رژیمی عیراق و یه‌کیته‌ی نیشتمانی و پارتی‌بارزانی‌یه‌ هه‌چ جور يک قابیلی دیفاع نی‌یه‌. ئه‌گه‌ر ئه‌م ریکخراوه‌ سو سیالیست بووایه‌، ئه‌گه‌ر رابه‌رانی ته‌نانه‌ت به‌ یه‌ک مانای گشتی‌ش چه‌پ‌گه‌را بووایه‌ن و ناسویه‌کیان هه‌بووایه‌، زور به‌ر له‌ ئیستا ده‌بووایه‌ خه‌رو به‌ر هه‌ته‌ی ئه‌م ره‌وتانایه‌ن بدایه‌ته‌وه‌ به‌روویانداو، له‌ ساحه‌ی سیاسی عیراق و کوردستاندا له‌ که‌ناری خه‌لک و کومونیه‌سته‌کان رابوو هه‌ستایه‌. به‌لام له‌ ریکخراویکی میلی کورد له‌ یه‌کیک له‌ پارچه‌کانی کوردستان، ریکخراویک که هه‌موو تیروانینیکی بو سه‌ر که‌وتن، به‌ته‌فه‌نگه‌وه‌ گه‌رانه‌وه‌ بوناوشارو چه‌ند روژیک شان به‌شانی حزبی دیموکرات لاسایی کردنه‌وه‌ی تاله‌بانی و بارزانی‌یه‌، ئه‌مه‌ چاوه‌روانی‌یه‌کی بی‌جی‌یه‌. مه‌سه‌له‌که‌ لیره‌دایه‌ که که‌سانیک که ته‌نانه‌ت له‌ جه‌رگه‌ی ئالوگور يکی و گه‌وره‌دا، شیوازو ناینده‌ی خویان له‌سه‌ر چه‌ند تیه‌ینی‌یه‌کی ئاوا وورد بیه‌نا ده‌کن، له‌ وه‌دیه‌یه‌نایی هه‌ر ئه‌و خه‌ونه‌ هه‌چ‌ه‌ی خوشیان بی‌توانا ده‌مینه‌وه‌.

له سهر بناغهی بوونی رادیوو مهقرو چا ده مکردن و پاسهوانی کردنیان، به لکو له سهر سیاسه تیان قهزاونت دهکین.

سیاسه تی کومه له ی نه مرو له ناوچه که دا، چ له په یوه ند به ده وله تی عیراقه وه و چ به تاییه تی له به رامیه ر حزبه میلی به کانی کورددا، سیاسه تیکی ئیفلاس کردوو و غه بیره قابیلی دیفاعه. ئەم پرسیاره به سهر سه ری رابه رانی نه مروی ئەم ریکخراوه وه هه لواسراوه. به داخه وه جنیودان به منصور حکمت و درو هه لبه ستن له مهر میژوو به کی به لگه دارو خه وش هه لنه گر وه لامی ئەم پرسیاره سیاسی به واقعی به ناداته وه. دوا ی نیشته وه ی هه موو گه ردو خوله کان و کرانه وه ی هه موو عوقده کان، دیسانه وه ئەم پرسیاره باقی به که ئەمه چ سیاسه تیکه؟ ئەمه چ هه لپژاردنیکه سیاسی رسوا یه؟ ئەمه بناغهی مه سه له که یه. هه لاتن له دهستی ئیمکانی به یه.

چه نابی ئیلخانی زاده له وه لامدا گو تبووی که ئەمه به هایه که که ریکخراوه به که یان به یو پیری مهیلی خویوه هه لپیناوی به هر مه مند بوون له ئوردوگا و رادیو له ناو خاکی عیراقا دهیدات. ئەم وه لامه به رای جه نابی مو هته دی به نه ندازه ی کافی "خه باتکارانه" نه هاتوو هته بهر چاوو ئەم وه کو راستکردنه وه یه که بو عومهری ئیلخانی زاده راده گه یه نی که نه خیر باس له سهر به هر مه مند بوون له رادیوو ئوردوگا نی به، به لکو ئەم سیاسه ته مهر چی "خه باتی چه کدارانه" کردنی ریکخراوه که یانه.

خوشبه ختانه نه ئەمروو نه له و پیری زالبوونی قودسییه تی چه که به سهر بزوو تته وه ی چه پدا، "خه باتی چه کدارانه" به شیک نه بووه له موقه ده ساته فکری به کانی ئیمه و نابیه مایه ی هیچ گه وره کردنه وه و پیروز راکرتنیکه ئوتوماتیکه یانه له لایه ن ئیمه وه. موجهیدین و تالیبان و هه ماس یش "خه باتی چه کدارانه" ده که ن بی نه وه ی هیچ ریزیکیان لای ئیمه هه بیت. ئیمه وه کو که سانی کومونیسیت به ره له وه ی سهرنجمان بچینه سهر نیتاق و مه تاره ی جه نابی مو هته دی ده چینه سهر سیاسه ت و هه لو یسته کانی ئەوان که به داخه وه هیچ ناچینه دلوه بوو چوونی من سه بارت به خه باتی چه کدارانه ی له چه شنی ئە وه ی ئە وان، پیشتر وه له ناویاندا له ئورگانی مرکزی خودی حزبی کومونیسیتی ئیران و له بریارنامه که م سه باره ت به پره نسپیه کانی هه لسوورانی عه سه که ری کومه له) په سه ندکراوی کونگره ی شه شه می کومه له)، که جه نابی مو هته دی هیشتا ده بی به پی ی نه وه کار بکات، به دوو رودریزی به میان کراوه له بهر ئەمه تکا ئەکه م ئەم سفره دوا که وتوو هه قودسییه تی چه که لیره دا رانه خات. جگه له مه ش، ئەوان ده بی لوتف به فرموون و ئاماری بکیش له قه واره ی خه باتی چه کدارانه ی پینچ سالی رابردوویان که وادیاره ئەم هه موو ئوپوتونیزم و راست ره و ی به قه ره بوو ده کاته وه، بخه نه به رده م خوینه رانی خویان. واقعییه ت نه وه یه، وه هه موو چاودیرانی مه سه له کانی کوردستان ده زانن، که یه که مین سیاسه تی مل که چ بوون بو عیراق و دل راگرتنی حزبه میلی به کانی کورد، ره تکرده وه ی هه رجوره ئیمکانیکه ماددی ریکخراوه که یان بووه بو هینان و بردنی هیزی چه کدار، چ جای بگات به خه باتی چه کدارانه. به بر وای من جه نابی ئیلخانی زاده فورمول به ندی به کی سیاسی ترو قابیلی ده رک ترو راستگو یانه تری له مه سه له که به ده سته وه دا بوو. ده برینه که ی جه نابی مو هته دی خه باتکارانه تر نی به، ته نه نا لانه تره.

مه به ست له په یوه ندی گرتنی یه که م له گه ل عیراقا له بنه رته دا به ده سته پینانی چه که وچول بوو بو پیکه پینانی هاوسه نگیی تسلیحاتی زیاتر له شهر له گه ل رژیمی ئیسلامی و له پله ی دووه مدا بو به هر ه مه ندبوون له ئیمکاناتی پیشکه وتوو ی پزشکی بوو. دواتر ئیمکاناتی په یوه ندی گرتن، وه کو ئیمکانی په یوه ندی گرتن و هاتوچوی نه وروپاوستی تر هاته سهر ئەم پیویستی یانه. "هیز هاوسه نگیی ناوچه یی" (که ماناکه ی بو من نه زانراوه)، "به هر مه مند بوون له رادیوو دانانی ته شکلاتی عه له نی و عه سه که ری" به هیچ شیوه یه که جیگایه کیان له پیکه پینانی ئەم په یوه ندی به دا نه بوو. له لایه کی تره وه، کومه له بو به ده سته پینانی ئەم کومه کانه پیویستی به هیچ سازشیک نه بوو. ته بلیغات له دژی عیراق، له قوناغدا هه رچی چونیک بیت جیگایه کی تاییه تی له ته بلیغاتی کومه له دا نه بوو و هه ر له بهر ئەمه ش که م کردنه وه ی مو هدا که ی به مه حدودییه ت و سازشیک بهر چاوه نه ده ژمیردا. رژیمی عیراق نه یده توانی هه ره شه یه کی عه سه که ری و ئەم نی تاییه ت بو کومه له پیک به یی. ناوه روکی په یوه ندی له گه ل عیراق له م ده وره یه دا وهرگرتنی بی قهیدو شهرتی چه که وچول و ته قه مه نی و ئیمکاناتی مادی بوو. هه لبه ته هه رلیره دا ده بی بووتری ئەم چه که وچول و ئیمکاناته ی که له عیراقه وه وهرده گیرا ته نه ا به شیک ناچیزی له پیویستی به کانی کومه له دا بین نه کرد و کومه له له ئەساسدا پشتی به کومه که مادی به کانی خودی خه لکی به ستبوو. به هه ر حال له م ده وره یه دا "دبلماسی" بو کومه له به مانای سازش و بی دهنگی و باج دان به هیچ هیزیک نه بوو.

له ئەمزاعی ئەم روژوه، تا هه ل و مه رچی ئیستا و ئەم ئەمزاعی که جه نابی ئیلخانی زاده شانازی پیوه ئەکات، تیکرای ئەم فاکتیه رانه هه نگاو به هه نگاو و چه ندین جار ئالوگوریان به سه ردا هاتوو. بو که سیک که مه به سستی خو فریودان نه بی، یه که ساتیک سه رنج دان و ووردبوونه وه بو ده رک کردنی ئەم مه سه له یه کافی به. ریگه م بدن به شیوه ی فه ره سستی ته نه ا باسی خالی وه رچه رخانه گرنگه کان بکه م.

جمهوری ئیسلامی دهگاته سهر سنووره کان:

ئەم گورانکاری به بووه هوی نه وه ی که مه قه ره مه رکه زی به کانی ئیمه بگو یزریته وه بو ناو خاکی عیراق. ئەمه هه لومهر جیکی به ته واوی تازه ی پیکه پینا. له لایه که وه موجودییه تی ته شکلات له رووی ئوردوگاییه وه گری خوارد به ره زامه ندی عیراقه وه، له لایه کی تره وه کومه له بو یه که مین جار که وته ناو په یوه ندی به کی راسته وخوو روژانه ره له گه ل خه لکی عیراق و کوردستاندا. به م جو ره هه نگاو به هه نگاو سنوور به ندی له گه ل سیاسه ته کانی ده ولته ی عیراق و حیزبه کوردی به کاند، زه رووی تر بووه مو بی ده نگیش زیانبار تر و غهیره ئصولی (مبندی) تر ده بووه. گوشاری عه له تی عیراق و حیزبه کوردی به کان و توانای ئەوان بو

تهنگه‌به‌ری دروست کردن پهری سهند. بواری کومه‌له بو راگه‌یاندنی بی‌لایه‌نی و هه‌لو‌یست نه‌کرتن و پاراستنی هاوسه‌نگی دبلماسی هه‌میشه که‌متر و که متر ده‌بووه وه. هه‌نگاو به هه‌نگاو هه‌بوونی ئوردوگا له خاکی عیراق و "به هر‌مهند بوون له ئیمکانات" به قیمة‌تیکی سیاسی گرانتر له سه‌ری ته‌واو ده‌بوو.

کوتایی هاتی جه‌نگی ئیران و عیراق:

هیواش هیواش ئوردوگاگان بو ناو قولایی کوردستانی عیراق گو‌یزرانه‌وو که‌وتنه ناوچه‌کانی ژیر ده‌سه‌لاتی عه‌سکه‌ری عیراقه‌وه. هاتوچوو هینان و بردنی عه‌سکه‌ری به‌عه‌مه‌لی گری ی خوارد به موله‌تی عیراقه‌وه و نازادی ئیراده‌ی ته‌شکیلات بو ناردنی هیز بو ناو ئیران به‌رتسه‌ک تر بووه وه. باری ئوردوگاگان قورس بووه‌وه و خه‌رجیان زور زیادی کرد و هه‌ندیکیان بوون به شاورچه‌کی گه‌ره‌ی په‌نابه‌ره‌کان که کومه‌له باری قورسی دابین کردنی گوزهران و ژیانانی له نه‌ستو بوو. چالاکی عه‌سکه‌ری که‌م بووه‌وه. وابه‌سته‌یی مالی ی ته‌شکیلات پهری سهند. موله‌تی جی‌گیربوونی ئوردوگایی و ئیمکاناتی مالی و وه‌سائیلی مه‌عیشه‌ت، له ناو لیست و خواسته‌کانی کومه‌له‌دا که‌وتنه سه‌رووی چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی به‌وه. ده‌ستی رژیم سوپای عیراق بو ته‌نگه‌به‌ره‌کردنه‌وه‌ی چالاکی ته‌شکیلات و گوشاردانان له سه‌ری چه‌ند به‌را به‌ر ناو‌له‌ تر بوو.

په‌ره‌سه‌ندنی شه‌ری ده‌وله‌تی عیراق له دژی حیزبه قومی‌یه‌کانی کورد له دوای شکستی گه‌توگو:

هه‌لومه‌رج له رووی ئه‌منی به‌وه له‌وه‌ش دژوارتر بووه‌وه. هاتوچوی سوپای عیراق و ریکخراوه کوردی‌یه‌کان، ته‌نانه‌ت سوپای پاسداران له‌واچانه‌ی که ئوردوگاگان ئیمه‌ی لی‌بوو پهری سهند. پاراستنی هاوسه‌نگی و سیاسه‌تی ده‌خاله‌ت نه‌کردن له "کارو باری ناوخوی عیراق" چه‌ند به‌را به‌ر دژوارتر بووه‌وه. بو نمونه ته‌نیا بو چاو‌ترسین کردنی کومه‌له‌و دوورخسته‌وه‌ی له ئوپوزسیونی کوردی عیراقی، رژیمی عیراق ئوردوگاگان ئیمه‌ی چه‌ندین جار بومباران کرد. ته‌نها له یه‌ک بومبارانیکی کیمیایی ئوردوگای مه‌رکه‌زی کومه‌له‌دا، بیست و سی که‌س له به‌رجسته‌ترین و کونترین هه‌لسووراوانی ئیمه‌ گیانی خویان له ده‌ست‌دا. بومبارانی کیمیایی خه‌لکی هه‌له‌بجه به‌لگه‌یه‌کی گرنگی دیکه‌ی نه‌و حه‌قیقه‌ته‌ بوو که په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل عیراقدا بووته کوتیکی گه‌وره به‌پی ته‌شکیلاته‌وو ده‌بی هه‌رچی زورتره خومانی لی رزگار بکه‌ین.

ئه‌مانه هیشتا سه‌ره‌تای ئالوگوریکی بنه‌ره‌تی نه‌وزاعه‌که بوون. کومه‌لیک فاکته‌ری تازه به

خوی ته‌ئییدی کردبوو "خوت هه‌شار به‌دیت و ئه‌ندامانی گومان کردووی ته‌شکیلات خاو بکه‌یته‌وه. جه‌نابانی نازیز، به‌ر له‌سالی ۹۱ هه‌رچی یه‌ک بووبی، لانی که‌م له‌و می‌زووه به‌داوه ئیتر "منصور حکمت ته‌ئییدی ناکات". هویه‌کانیشم به‌هیمنی و مه‌تانه‌ته‌وه بوتان روون کردووه ته‌وه. ئیتر کاتی ئه‌وه هاتووه که خوتان مه‌سئولییه‌تی سیاسه‌ته‌کانتان و وه‌ز عیبه‌تتان له‌نه‌ستو بگرن.

له‌رووی سیاسی به‌وه مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌کی، هه‌روه‌کو ووتم، نه‌ک سات و سه‌ودای نه‌وان له‌گه‌ل رژیمی عیراق، به‌لکو په‌یوه‌ندی نزیک و پشتیوانی کردنیانه له‌ حزبه کونه په‌رست و میلی عه‌شیره‌تی یه‌کانی کورد. ئه‌مه می‌خوه‌ر یه‌کی سه‌ره‌کی ره‌خنه‌ی ئیمه‌یه. جی‌ی سه‌ر سورمانه که له هه‌موو شیرو ریوی هینانه‌وه‌کانی ئه‌م جه‌نابانه‌دا ته‌نانه‌ت یه‌ک دیریش سه‌باره‌ت به‌م مه‌سه‌له‌یه په‌یدا ناکه‌ی. له‌به‌رامبه‌ردا، زور به‌راشکاووی و روشنی و له‌تریبونه جی‌جیاکانه‌وه ئه‌م حزبه دواکه‌وتووانه به‌خواهن صلاحییه‌تی چاره‌نووسی خه‌لکی کوردو خواهنی شه‌ری عی‌ده‌سه‌لات له کوردستان ناو ده‌به‌ن. کومه‌له ئینسانیک که ناوی خویان ناوه سوسیالیست، حزب‌ی کومونستی کریکاری عیراق به‌تاوانی ئه‌وه‌ی که گوايه "ته‌نها یه‌کیکه" له ریکخراوه چه‌په‌کانی کوردستانی عیراق حاشا لی‌ده‌که‌ن و له‌به‌رامبه‌ردا به‌هه‌ر به‌هانه‌یه‌کی یه‌کیتی و پارتی به "حزبه سه‌ره‌کی یه‌کانی کوردستان) ناو ده‌به‌ن، وه له‌مه‌ش خراپتر، نه‌سیحه‌تی ئه‌ویان ده‌که‌ن که به‌وه‌ی ئه‌م "هیز هاوسه‌نگی به‌سیاسی" (!) یه‌ی که ئیستا له کومه‌لگای کوردستان دا هه‌یه و باشته‌ره خودی ئه‌مانه‌ش له‌په‌یوه‌ند به‌رژیمی عیراقه‌وه "مه‌سه‌له‌ی خه‌لک چاره‌سه‌ر بکه‌ن". چه‌پی کوردستان به‌ره‌سمی ناسن، له‌به‌رامبه‌ردا ده‌ه‌قداری بورژوا بو خه‌لکی کوردستان ده‌ناسین. وه ئه‌م دوستانه‌تی یانه، به‌په‌چه‌وانه‌ی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل عیراقه‌وه، نه‌به‌ پیدایه‌ستی ماددی لیک ده‌ده‌نه‌وه و نه‌به‌عه‌شقیان بو "خه‌باتی چه‌کدارانه" و، نه‌به‌ مه‌لزوماتی ئوردوگاداری و رادیو داری و نه‌به‌هیچ شتیکی‌تر. ته‌نها به‌سه‌رسامی به‌وه‌ده‌روانن، به‌جوری که ده‌لی‌ی هه‌ر له‌بنه‌ره‌ته‌وه له‌پرسپاره‌که حالی نه‌بوون. واقعیه‌ت ئه‌ویه که ئه‌وه‌نده ئه‌م په‌یوه‌ندی یه‌یان به‌لاوه به‌لگه‌نه‌ویست و سروشتی به‌که هه‌ست به‌ناکوکی یه‌ک ناکه‌ن. ئه‌مه ماهییه‌تی سیاسی خویانه. قسه‌یه‌کیان نی‌یه‌ بیکه‌ن.

ره‌خنه‌ی ئیمه له کومه‌له‌ی ئه‌مرو، گوشه‌یه‌کی بچووکه له ره‌خنه‌ی ئیمه له خودی چاوگی سه‌ره‌کی ی ئه‌م کونه‌په‌رستی به‌له‌ناوچه‌که‌دا. عیراق و هه‌موو کوردستان قه‌له‌مه‌ری یه‌کی کاری بزوتنه‌وه‌ی ئیمه‌وه هه‌ردوو حزب‌ی کومونستی کریکاری عیراق و ئیرانه. خه‌تای ئیمه نی‌یه که کومه‌له‌ی ئه‌مرومان له‌که‌ناری ره‌وته میلی. عه‌شیره‌تی به‌کاندا په‌یدا کردووه. خه‌تای ئیمه نی‌یه که ئه‌مانه به‌رامبه‌ر به‌حزب‌ی کومونستی کریکاری عیراق نه‌ک له‌پالی ئه‌و سه‌ریان ده‌ره‌یناوه. هیچ پیلانیکی عه‌جیب و غه‌ریب بو تال کردنی ژبان له جه‌نابی موه‌ته‌دی له‌نارادا نی‌یه. ئه‌مه حه‌ره‌که‌تی مه‌شروع و سیاسی و پېش‌ره‌وی ره‌وتیکه که خه‌ریکه له‌گه‌ل ئه‌م کونه‌په‌رستی به‌دا له‌ناوچه‌که به‌رامبه‌رکی ده‌کات و له‌کاتی کاردا بیگومان جاروبار به‌خه‌ی پاریزه‌رانی ئه‌م کونه‌په‌رستی یه‌ش ده‌گری. ئه‌وه‌ی که کومه‌له‌ی ئه‌مرو سیاسه‌تی پشتیوانی کردنی خوی له‌م حزبه دواکه‌وتووانه به‌چ فورموله‌یه‌ک بوخوی پاساو ده‌کات و ده‌خواردی ئه‌ندامانی ده‌دات بو ئیمه هیچ گرنگی یه‌کی نی‌یه. ئیمه گروپه سیاسی به‌کان نه‌ک

ناکوکی (تناقض) هکانی پهپوهندی لهگهل عیراقتا مهشغلهیهکی گزنگ و ههمیشهیی رابهراپهتی ئهو تهشکیلاتهو مهوزو عیکی زیندوو بوو که ههمیشه باسی له سهر بوو. فورموله ی بالی راستو دیدی ئهو بو ماهیهتی کومهلهو بنهمای پهپوهندی یهکانی ریک ههر ئه مه بوو که جهنابی ئیلخانی زاده ئه مرو بهیانی دهکات. ئه م فورموله یه ئهو میژووو ئهو ئصوله نوینهراپه تی ناکات.

ناکوکی چهپ و راست

جهنابی ئیلخانی زاده ههول ئهدات موری تاییدی منیش بنی به فورموله کی خویهوه. بهلام قسه هینانهوه لابه لا (تلمیحی) که ی ئهو له مکالمه یهکی نیوان من و هاوری ابراهیمی علی زاده له یه که مین دیدارمان له سالی ۱۹۸۱-۱۹۸۲ (ز) بهر له پیکهینانی حیزب، وه راگه یاندنی ئهوی که من له حیزبی کومونستدا له "ئهم" پهپوهندی به دیفاع ئه کرد، هیچ کومه کیک به ئهو ناکات، وه تغناخت زیان به باسه که ی ئهو ئه گه یه نی، چونکه ده رگا به رووی گیرانهوی ههموو حه قیقه ته کان و گه رانهوه بو گشت ئهو کیشمه کیشه سیاسی و فکری یانه ده خاته سهر پشت که به دریزایی ئهو ده ورانه له سهر جی وشوینی کومه له له ناوچه کهو شیوه ی پهپوهندی له گهل هیزه سیاسی و کومه لایه تی یهکانی ئیران و عیراق له ناو حیزبی کومونستی ئیراندا له نارادا بووه. جهنابی ئیلخانی زاده ئه وه فهراموش دهکات (یان پیی خوشه فهراموش بکریت) که تیروانینی ئهو بو ماهیه تی کومه له و پهپوهندی یهکانی له ناوچه که دا و پهپوهندی به به اصطلاح دبلوماسی یانه که ی له گهل دهوله تی عیراق و هیزه کونه په رسته کوردی یهکاندا، تیروانینی بالی راستو ناسیونالیستی ئهو حیزبه بوو که له یهک به یهکی خالی وهرچه رخانهکانی ئهو سالانه دا له بهرامبه ر ریبازی کومونستی رابهراپه تی حیزبدا قهراری ئه گرت و له یهک به یهکی ئه م بهرامبه رکی یانه دا شکستی خوارد.

جیاوازی بوچوونی چهپ و راست له سهر پهپوهندی کومه له له گهل عیراقتا، رهنگدانه وه یهکی جیاوازی دیدی ههر یه که یان بوو بو ماهیه تی سیاسی و کومه لایه تی کومه له و ستراتیژی ئهو له کوردستاندا. بالی راست، له سیمای کومه له دا وینه یه کی چهپ گه رای حیزبی دیموکراتی به دی ئه کرد. ریکخراویک که له بنه رته دا پشتی به خهباتی پشمه رگانه، جزوری عهسکهری وه یان پاراستنی روخساری عهسکهری خوی، که چاوه ر ی ئه وه یه له ناکامی قهیران و پووکانه وه ی جمهوری نیسلامی دا بچینه ناو شاره کانه وه و مه قه رو کومیه تی کانی خوی دامه زرینی و کاروباره کان به دهسته وه بگری. ئهو کاره ی که جهنابی تاله بانی کردی. ئوردوگای عهسکهری و رادیو (که ده بی وجودو به رده وای تهشکیلات بدات به گوی خه لکیداو ناوی به سهر زاری خه لکی یه وه به یلیته وه) بنچینه ی ئه م ستراتیژی یه یه. بو پاراستنی ئه م دوو کوله که یه ی موجودیه تی ریکخراو ده کری ههر باجیک بدریتو ههر قهیدو شه رتیک بخریته سهرچاو. ئه م رهوته نهیده توانی شیوه یه کی تر له خهبات له کوردستاندا تصور بکات. چهپ له بهرامبه ردا،

دهوله تیکی بیگانه ی دوژ مندا، ئهو شته به که له م بووتته وه یه دا ده توانی ببیته مایه ی پرسیارو ده بی وه لامی پی بدریته وه. ئه مه بناغه ی بیکردنه وه ی ئه وانه. دووه م، له باسی پهپوهست به پهپوهندی له گهل عیراقتا ههست به بروابه خوبوونیک زیا تر ده که ن، چونکه به قه ولی خویان ده توانن به لگه ی ئه وه بهیننه وه که رابهراپه تی ئهو کاته ی حیزبی کومونست و "شه خسی منصور حکمت"، پیشتر له م حیزبه دا ته ئییدی بهر قه رار کردنی پهپوهندی یان کردبوو له گهل عیراقتا، له کاتیکدا که له بهرامبه ر حیزبه کورده کاندایه هانه یه کی به م جوهره یان نی یه. نه ته نها به لگه نامه کانی دژ ایه تی کردنی جیدی ئیمه له گهل ته ئیید کردنی ئه م حیزبه ی ناو ساحه ی کوردستان ههر له سهره تای هاتنه سه رکار یانه وه به ئاشکرا بلا بووه ته وه، به لکو ده ورانی هاو پشتی ئاشکرای ریکخراوه که ی جهنابی موته دی له گهل ئه م حیزبه دا له بنه رته دا له وای جیاوو ئه وی ئیمه وه دهست پی دهکات و ئه م راست ره وی یه ناگری به "ته ئیید کردنی منصور حکمت" پاساو بکری. بویه له نه نجامدا مه سه له که دانه شکین. خویان له باس ده رباره ی لایه نه سیاسی و میحوه ری یه که، واته ناسیونالیزم راست ره وی له ساحه ی کوردستاندا، ده دز نه وه. وانیشان ده دن که گوایا تاوانی پاشکویه تی بو عیراق دراوته پالیان و له بهرامبه ردا، فورموله کلیشه یی و ستوگ سوواوه کانی بالی راستی ده سال پیش ئیستای ئهو حیزبه له باره ی لایه نه ئیجابی یهکانی پهپوهندی له گهل عیراق بو "خهباتی چه کدارانه" و "هه بوونی رادیو" دووباره ده که نه وه.

ریگه بدن بو بهرگرتن له لیل بوونی باسه که جاریکی تر لیره دا چوارچیوه ی باسه که به روشنی به کورتی باس بکه یین. تا ئهو جیگایه ی که ده گهریته وه بو پهپوهندی کومه له ی ئه مرو له گهل دهوله تی عیراقتا، ئیمه قسه یه کمان له پاشکویه تی سیاسی ئه وان نه کردوو. به پیچه وانه وه، من له نووسراوه که ی ئه نته ر ناسیونالدا ئه موم راگه یاندوو که ئه مه ته نها پهپوهندی یه کی سه ودا گه رانه و بازرگانی یه. ئه م دوستانه خوشیان خه ریکن ئه مه به روشنی ده لین. له عیراق ئیمکاناتی ماددی و نیشته جی بوون و ره دگرن، بو هه لسوورانیا ن پیویستی یان به م ئیمکاناته هه یه و ناماده شن به ها سیاسی یه که شی بدهن. ئه وه ی که من له م نووسراوه یه دا و وتم، وه باسیکی تازه ش نی یه که پیشتر له ریزه کانی خودی حیزبی کومونستی ئیراندا نه کرابیت، ئه وه یه که ئه م به ها سیاسی یه روژ به روژ گرانتر بووه. عه قلی سلیم، وه یه ک زه رره ده رک کردنی راستی به سیاسی یهکانی ساله کانی ئه م دواییه له عیراق و کوردستاندا، حوکم ده کات که ئیتر ئه م معامه له یه هه لبووه شته وه. وهرگرتنی ئیمکانات له عیراق له سهره تای کاره وه له گهل سهر به خویی ئیراده ی کومه له دا ناوک و نه بوو. به لام هه نگو او به هه نگو، به دریزایی چه ند قوناغیک و دوابه وای چه ند وهرچه رخانیک، به ته وای وای لی هات. وه ئه مه شتیکی تازه نی یه. ههر له کاتی ئیمه دا وای لی هاتوو. ئهو مه حدودیه تانه ی که له م هه لومه رجه وه سهرچاوه یان گرتوو بو هه موومان له ناوه ندیی ئهو حیزبه دا، چ ئه وانه ی که ئه لته ر نه تی فیکیا ن به دی نه ئه کردو چ ئه وانه ی که به شوین ریگایه که وه بوون بو ده رباز بوون له م پهپوهندی یه، زور تال و نازار به خش بوو. له وه دلنیا نیم ته نانه ت که سانیک ی وه کو جهنابی موته دی و ئیلخانی زاده که به بهرچاوی خه لکی یه وه شانازیش به م پهپوهندی یه که نه و ئه مه به به لگه ی پایگای خویان له نیو "خه لک" دا داده یین، ئه گه ر ئه مرو بیانه ویت له سهره تاوه ده ست پی بکه نه وه ئاخو به م ساده یی یه خویان ئه خه نه ناو

کومه‌له‌ی به ریکخراویکی کومونستی، ریکخه‌رو پشت به ستوو به هیزی له‌بن نه هاتوو ی کریکاران له شاره‌کانی کوردستان دادنه. کومه‌له بالی چه‌پی بزوتنه‌وه‌ی قومی و نوسخه‌ی توره مه‌زاجی حیزبی دیموکرات نه‌بوو، ریکخراویکی کومونستی بوو که ده‌بووایه پایه (کوله‌که‌ی) ئه‌سلی موجودییه‌تی خوی له شاره‌کان و مه‌لبه‌نده کریکاری‌یه‌کانی کوردستان بچه‌قینی. چه‌کداربوون و خه‌باتی چه‌کدارانه، (لایه‌ن) بعد(یکی خه‌باتی‌ی خه‌باتی کومه‌له بوو، به لام ناسنامه‌ی کومه‌له نه‌بوو و شیوه‌ی پیشمه‌رگانه، ته‌نها شیوه‌ی به‌رده‌وامی‌ی ئه‌م لایه‌ن (بعد) هی خه‌بات نه‌بوو. ئوردوگاکان به ته‌نها شیوه‌ی موجودییه‌ت و مانه‌وه‌ی ریکخراو نه ئه‌ژمیردران.

قه‌لشتی نیوان چه‌پ و راست له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل عیراقدی له‌پلینومی دوانزه‌هه‌می کومیتیه‌ی ناوه‌ندی حیزبی کومونستی ئیرانه‌وه‌ ده‌ستی پی‌کرد که ده‌سه‌بجی دوا‌ی کوتایی هاتنی شه‌ری ئیران و عیراق به‌ستراو تیاپدا بریار نامه‌یه‌ک له‌سه‌ر که‌م‌کردنه‌وه‌ی وابسته‌یی به عیراق و به‌هیزکردنی سه‌ر به‌خویی نیراده‌ی ته‌شکیلات په‌سه‌ندکرا. که ئه‌م بریار نامه‌یه‌ گه‌پشته ریکخراوی کوردستان، بالی راست ناسازگاری و جموجولی خوی له‌ دژی رابه‌رایه‌تی حیزب ده‌ست پی کرد. ئه‌م جموجولانه که له‌ دریزه‌یاندای وه‌کو نمونه‌یه‌ک به‌ ناشکرا له‌ دوری شیعیاری " ده‌یانه‌وی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل عیراقدی بشیوینن " ریکخرا، سه‌ره‌نجام ته‌نانه‌ت) به‌شداری چالاکانه‌ی خودی جه‌نابی ئیلخانی‌زاده) شیوه‌ی کوده‌تایه‌کی ته‌شکیلاتی له‌ دژی ئیمه به‌خوه‌گرت. ئه‌م جموجوله، هه‌روه‌ک زور که‌س ئاگاداران، له‌لایه‌ن بالی چه‌پی حیزبه‌وه پووچه‌ل کرایه‌وه‌و له‌ پلینومی شازده‌هه‌مدا بووه‌ مایه‌ی وه‌لانی ئه‌وو چه‌ند که‌سیکی تر له‌ کومیتیه‌ی ناوه‌ندی حیزبی کومونستی و کومیتیه‌ی ناوه‌ندی کومه‌له. هه‌موو ئه‌م قسه‌وباس و کیشمه‌کیشانه، که باسی جی‌وشوین و په‌یوه‌ندی‌یه‌کانی کومه‌له له‌ ناوچه‌که‌دا گوشه‌یه‌کی پیک ده‌هینا، به‌فراوانی مستنده‌و نووسراوه‌ته‌وه. نه‌ته‌نها خودی جه‌نابی ئیلخانی‌زاده ده‌ستی به‌م ئه‌سنادانه‌ ده‌گات، به‌لکو چه‌ند گوشه‌یه‌ک له‌م ئه‌سنادو قسه‌وباسه‌نه هه‌ر له‌و کاته‌دا له‌لایه‌ن حیزبی کومونستی و دواتریش حیزبی کومونستی کریکاری‌یه‌ وه‌ بلاوکراوه‌ ته‌ وه.

هه‌روه‌کو ووتم له‌ روانگه‌ی رابه‌رایه‌تی حیزب و گشت مه‌یلی چه‌په‌وه‌ په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل عیراقدی که‌م‌تازور به‌کوتایی خوی گه‌پشتیوو و سه‌رباری پیلان و دل‌سارد کردنه‌وه‌کانی بالی راستی ناسیونالیست، کومه‌لیک هه‌نگاو (عیرانات)‌ی فراوان بو‌ گورینی ریچکه‌ی هه‌لسوورانی کومه‌له له‌ ئارادا بوو. به‌لام به‌ جیا‌بوونه‌وه‌ی چه‌پ و پیکه‌پینانی حیزبی کومونستی کریکاری مه‌سه‌له‌که به‌ شیوه‌یه‌کی ریشه‌یی تر چاره‌سه‌ر کرا. زوربه‌ی هه‌ره‌زوری رابه‌رانی حیزبی کومونستی ئیران و کومه‌له، وه‌ زوربه‌ی هه‌ره‌زوری کادرو ئه‌ندامانی ئه‌و حیزبه، ئه‌م په‌یوه‌ندی‌یه‌یان بچراند. له‌ حیزبیکدا خویان ریکخست که بچووکتترین مه‌حدودییه‌تی بو به‌یان کردنی راستی‌یه‌کان، بو‌ دیفاع له‌ چینه‌که‌ی خوی له‌عیراق و هاو‌پشتی له‌گه‌ل کومونسته‌کانی ئه‌م وولاته‌دا قبول نه‌کردوه. ئه‌وان به‌ هه‌نگاویکی گه‌وره‌ خویان له‌و په‌یوه‌ندی‌یه‌ رزگار کرد بوئه‌وه‌ی بتوانن له‌یه‌کیک له‌ ناسکتترین ده‌وره‌کانی ناوچه‌که‌دا قسه‌که‌ری کریکارو کومونیزمو موادفعی له‌ سازش نه‌هاتوو خه‌لکی شه‌ریف و زه‌حمه‌تکیش بن له‌ به‌رامبه‌ر رژیمی

له‌سه‌ر چ ئه‌ساسیک حزبه‌ میلی- عه‌شیره‌تی‌یه‌کانی کورد و ه‌کو ده‌سه‌لاتداری مه‌شروعی کومه‌لگا قبول ده‌کن و جاریان بو‌ دهن؟ بو‌چی له‌به‌رامبه‌ر هیرش کردنیان بو‌ سه‌ر مافو حورمه‌ت و ژبانی خه‌لکیدا بی‌ده‌نگو لای هه‌موو دنیا پوز به‌ دوستایه‌تی‌یه‌که‌تانه‌وه‌ لی‌ئه‌ده‌ن؟ بو‌چی به‌ک کله‌یه، ته‌نانه‌ت به‌ک کله‌یه، له‌به‌رامبه‌ر تیروری‌ژنان له‌ رژیمه‌که‌ی ئه‌واندا، ده‌ستگیری و شکه‌نجه‌دان و هه‌ندی‌جار کوشتنی کریکاری‌یه‌ نارازی و کومونسته‌کان له‌لایه‌ن ئه‌وانه‌وه، ده‌سبازی‌ناشکرای ئه‌وان له‌گه‌ل کونه‌په‌رستی ئیسلامی له‌دژی خه‌لک و به‌تایبه‌ت کومونسته‌کان، سانسور کردنی بلاوکراوه کومونستی‌یه‌کان، باج خوری‌یه‌کانیان له‌ خه‌لک و شه‌ری کونه‌په‌رستانه‌یان له‌گه‌ل به‌کتر داو سیاسی‌ته‌ی خه‌لکی به‌بال به‌سه‌ت کراوی و بی‌ئومیدی ته‌سلیم به‌ عیراق کردنیان، قسه‌ ناکه‌ن و له‌به‌رامبه‌ردا به‌ بچووکتترین به‌هانه له‌دژی حیزبی کومونستی کریکاری‌یه‌ عیراق پروپاگه‌نده ده‌کن؟ چون له‌به‌رده‌م باره‌گای‌یه‌ کیتی تاله‌بانی و پارتی‌بارزانی "میوان" ن و به‌ئه‌ده‌ب، وه‌ له‌به‌رده‌م حیزبی کومونستی کریکاری‌یه‌ عیراق خاوه‌ن مال و جنیوفروش؟ ره‌خنه‌ی ئیمه له‌م کارکرده له‌را‌ده‌به‌ده‌ر راسته‌روانه‌و ئه‌م جیگاوشوینه‌ غه‌یره‌ قابیلی‌دیفاعه، ره‌خنه‌یه‌کی سیاسی جدی و به‌ته‌واوی مه‌شروع وه‌لامی ئه‌م ره‌خنه‌یه، جنیودان به‌ حیزبی کومونستی کریکاری‌یه‌ منصور حکمت و سه‌دان هاو‌ری‌دوینینان نی‌یه. کوبوونه‌وه بگرن، هاوبیری بکه‌ن و سیاسی‌تیکی دروست‌تر بگرنه‌ به‌ر. هیچ عه‌یب نی‌یه؟

کاتیک ئیمه ناره‌زایه‌تی له‌م ئوپورتونیزمه‌ سیاسی‌یه‌ ناشکرایه له‌ ساحه‌ی سیاسی کوردستانی عیراق و ئه‌م پشتیوانی‌یه‌ له‌ حزبه‌ کونه‌په‌رسته‌کانی کورد ده‌رئه‌برین، ئه‌م جه‌نابانه‌ خویان گیل ئه‌که‌ن و له‌جیاتی‌ئه‌مه به‌تاسه‌وه ده‌که‌ونه قسه‌کردن له‌ سووده‌کانی په‌یوه‌ندی‌یان له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراقدی. زور جیگای سه‌رنجه که نه‌ جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌و نه‌ جه‌نابی موه‌تدی، که به‌پییوستی زانیوو ده‌ستیک به‌وتاره‌که‌ی جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌دا به‌نیت و بیرازینیته‌وه، به‌هیچ جوریک خویان له‌قه‌ره‌ی شیوه‌ی هه‌لو‌یستی غه‌یره‌ قابیلی‌دیفاعیان له‌به‌رامبه‌ر حزبه‌ میلی- عه‌شیره‌تی‌یه‌کانی کورد ناده‌ن. به‌ته‌واوی بی‌ده‌نگی له‌م مه‌سه‌له‌یه ئه‌که‌ن و وانیشان دهن که گوايه‌ رووی ره‌خنه‌که ته‌نها و ته‌نها له‌ په‌یوه‌ندی‌یان له‌گه‌ل عیراق دایه. ئه‌م مانوره دوو هوی سه‌ره‌کی هه‌یه. هوی‌یه‌که‌م به‌ته‌واوی سیاسی‌یه‌و به‌لگه‌یه‌کی تری ناسنامه‌ی راست و ناسیونالیستی ئه‌م ره‌وته‌یه. ئه‌مانه‌ دوستایه‌تی و هاو‌ریبازی‌یان له‌گه‌ل حزبه‌ کونه‌په‌رسته‌کانی کورددا به‌ ننگ نازان، له‌کاتیکدا ئه‌وه‌ی که به‌رای خوشیان به‌ "خالی لاواز"‌یان ده‌ژمیردریت و ده‌بی‌رونی بکه‌نه‌وه په‌یوه‌ندی‌یانه له‌گه‌ل ده‌وله‌تی عیراقدی. حزبه‌ کورده‌کان هه‌رچی به‌ک بن به‌ کومه‌له ره‌وتیکی نیو بزوتنه‌وه‌ی میلی و "خوبی" له‌قه‌لم ده‌درین، له‌کاتیکدا که عیراق ده‌وله‌تیکی "بیگانه"‌یه که سه‌رباری هه‌موو شتیک دوژمنیکی راسته‌وخوو ستراتیجی‌ی ئه‌م بزوتنه‌وه‌ خویی‌یه‌شه. بو ره‌وتیک که خوی به‌به‌شیک له‌ هه‌مان بزوتنه‌وه دادنه‌ی بوونی په‌یوه‌ندی‌یه‌ له‌گه‌ل حزبه‌ میلی‌یه‌کانی کوردداو ته‌ئیی‌دکردنی ئه‌م حزبانه، له‌روانگه‌ی ئه‌وانه‌وه نه‌ ننگه‌وه نه‌ پیوستی به‌ روونکردنه‌وه هه‌یه. ئه‌م هاو‌ری‌یه‌تی‌یه لای‌ئه‌وان به‌ مه‌سه‌له‌یه‌کی دراوو به‌لگه‌نه‌ویست و سروشتی ده‌ژمیردریت. به‌لام په‌یوه‌ندی‌یه‌ له‌گه‌ل

کونه په رستی عیراق و حیزبه کونه په رسته کانی کورددا. راستی به که ی ئه وه به که ئه م ریگایه به رووی جه نابی ئیلخانی زاده و دوسته کانی شیدا ئاوه لا بوو، به لام ئه وان خوین نه یانویست بیگر نه بهر. هه رکه سیک که بچوو کترین ئیحترام بو راستی به کانی میژووی حیزبی کومونیست و کومه له دابنی تی ده گات که جه نابی ئیلخانی زاده و ریکخواه که یان و "دبلماسی" به که یان، ته و او که ری میژووی حیزبی کومونیست و په یوه ندی به کانی ئه و نین له ناوچه که دا. ئه وه ی درپژه ی منطقی ئه و میژووه و ئه و پراتیکه و به لگه ی حه قانییه ت و مبدئی بوونی ئه وه، هه نگاونانی په یکه ره ی ئه سلی ئه و حیزبه یه، له سه ره وه تا خواره وه، بو کوتایی هینان به و په یوه ندی یه. ئه و بزوتنه وه حیزبی یه، ئه و ریبازه سیاسی یه، ئه و رابه رایه تی یه، ئه و کادر و هه لسوراوانه ی که حیزبی کومونیست و کومه له ی کونیان پیک ده هینا، بی هیچ دوو دلی به ک ده ورانی "دبلماسی ئه ساره ت" یان کوتایی پی هینا. په یوه ندی ئه مروی جه نابی ئیلخانی زاده و ریکخواه که یان له گه ل ده وله تی عیراقدا نه ک به توصیه یان تأییدی ئیمه، به لکو سه رباری نارزایی ئیمه، سه رباری ناگادار کردنه وه ی ئیمه و به پیچه وانه ی ریگای پیشنیار کراوی ئیمه وه رووی داوه. ئه م وه زعیته نه ک درپژ کراوه ی په یوه ندی به کانی پیشووی کومه له ی کومونیست نی یه له ناوچه که دا، به لکو هه لیزاندیکی سه ره له نوی و ناگاهانه یه له لایهن کومه له ی تازه وه، له هه ل و مه رجیکی سیاسی و کومه لایه تی ته و او جیا واز داو ده بی هه ر له م چوار چیوه یه شدا داکوکی لی بکه ن.

به هه ر حال رابردوو هه رچی یه ک بووی، ئه مرو، ئیتر په یوه ندی له گه ل عیراقدا وه کو بومیکی توقیت کراو وایه بو کومه له و عقلی سلیم حوکم ده کات که به خیرایی خوینی لی ده رباز بکه ن. په یوه ندی کومه له ی ئه مرو له گه ل حیزبه قومی به کانی کورد له عیراقدا له دوا لیکدانه وه دا له سه ر تأیید و نزیکیه تی یه کی سیاسی دامه زراوه. یه کیتی نیشتمانی و «ده وله ت» ی بی ئاکامی تاله بانی-به رزانی به شیوه یه کی موشه خه سه له روانگه ی ئه وانه وه به دیارده گه لیکه ئیجایی و پیشره و له قه له م ئه درین. به لام ئاشکرایه که په یوه ندی له گه ل عیراقدا له بابه تیکی تره و ته و او جیا وازه. نزیکیه تی و لایه نگری یه کی سیاسی له ئارادا نی یه. بو جه نابی ئیلخانی زاده و دوسته کانیان، هه ره وه کو ئه پی ی له سه ر دائه نگری، ئه مه ته نها مامه له (سه ودا) یه کی ماددی یه. شتیک ئه دهن و له به رامبه ردا شتیک وه ئه گرن. به لام ته نانه ت له چوار چیوه یه کی سه ودا گه رانه شدا ده بی ناگیان له وه بیت که کاریگه ری به کانی ئه م په یوه ندی یه له رووی سیاسی یه وه بو ریکخواه که یان، هه رچه نده ئاماده ش بیت سه ری شوربکات، ئیتر ده توانی زور زیانبار بیت. کوردستانی عیراق له سه روبه ندی ئالوگوریگی سیاسی گرنگ دایه. کومه له ی تازه له به رامبه رکی داها تووی نیوان رژیم عیراق و خه لکی کوردستاندا له کام لا رانه وه ستی؟ ئه مه ته نها یه کیکه له ده بیان پرسیار.

ریکخواوی رزگاریه خشی فه له ستین دوا ی هاتنه سه رکاری خومه یی له گه ل ده وله ت و ره وتی ئیسلامی له ئیران نزیاکه یه تی بکات. به ره سمی رژیمی ئیسلامی وه کو به ره مه می ره وای شورشی خه لک به ره سمی بنا سیت. لایه نگری له ده سه لانداریتی رژیم ئیسلامی بکات و له تاران بنکه بکاته وه. وا بیننه به رچاوتان که ئه م ریکخواه سه ره رای بینینی سه رکوت و ده ستگیری یه کان و دواتریش ئیعدامه به کومه له کانی خه لکی شورشگیری دوا ی ۳۰ ی خورداد، نه ته نها ناره زایه تی ده رنه بری و په یوه ندی خوی نه پچرینی، به لکو هه رچی زیاتر لایه نگری له رژیم ئیسلامی بکات و دیسانه وه ئه و به حکومه تی ره وای ئیران ناوبه ریت. هه ره مه نده، نه ته نها حه ق ده دات به کومونیستی فه له ستینی یان ئیرانی که په رده له رووی ئه م په یوه ندی یه هه لمالی و داوا بکات که حه قانییه تی خواستی رزگاریی خه لکی فه له ستین نه کریته به لگه ی پاسا و کردنی رژیم کی کونه په رست و، داوا بکات که ریکخواوی رزگاری به خش ده ست له هه لپه رستی خوی هه لگری، ده ست له پشتیوانی سیاسی خوی له م رژیمه هه لگری و بیته پال شورشگیران له ئیران، به لکو ئه مه ده کاته ئه رکی ئه وان ئیستا وای دابنیین که ((پی. ئیل. ئو)) هه ربه مه نه وه ستی و ده ست بکات به راگه یاندن ده رکردن له دژی په یکار و فیدایی، ئه وان به داروده سته ی ئه م و ئه و ناوبه ریت، رابگه یه نی که ئه مانه "هیز نین"، "فریویان خواردوه"، نارزه زایه تی نامه بنوسی و بلی که فلا نه ووتاری په یکار و ره زه مندگان سه رباره ت به په رده هه لمالین له رووی حاله تیکی دیاریکراو له پشتیوانی ماددی ((پی. ئیل. ئو)) له رژیم ئیسلامی به فهرمانی بیگانه و به مه به ستی جاسوسی و هاندانی عه ره بستانی سه ودی بووه، که وای دابنیین ئیمکاناتیگ ده دات به ((پی. ئیل. ئو)). ده بی چی به جه ماعه تیکی به مجوره بلی ی؟ گومانی تیدا نی یه که بو ریکخواه کومونیسته کانی ئیران و فه له ستین هیچ شتیک له ره خنه و رسوا کردنی جدیی ئه م شیوازه ئو پور تونستی یه ره و اتتر نی یه.

ئه م حاله ته ی ریکخواه که ی جه نابی موته دی له مه دیدانی کوردستانی عیراقدا ته نانه ت له م نمونه گریمانی یه ش شوره بی ترو رسواتره. ده لیم نمونه ی گریمانی، چونکه ((پی. ئیل. ئو)) له دنیای واقعیدا هه رگیز تائه م ناسته خوی سووک نه کرد. وه ده لیم رسواتر، له و رووه وه که ریکخواه که ی جه نابی موته دی به م ئه بعه ده دیاریکراو مه حدوده وه، بی ئه وه ی سه د له هه زاری ((پی. ئیل. ئو)) پیویستی ماددی و دارایی و دبلماسی هه بیت و بو درپژه پیدانی هه لسورانی خوی پیویستی به وه بیت که خوی له گه ل "هیزه" کاندایه بسازینی، به سه ده بی و ئاره زو و مه ندانه خوی خستوته ئه م هه لدره وه و ادیاره نه ته نها دزیوی یه که له م کاره دا نابینی، به لکو ئه مه به به لگه ی پایگای کومه لایه تی و به هیزی خوی ده زانی.

جه نابی موته دی له هه ر کوی یه که به کهلکی بیت راده گه یه نی که له سالی ۹۱ دا له کوردستان "شورشیک" به رپا بووه (هه رچه نده سه باره ت به چاره نووسی دواتری ئه م شورشه بو ماوه ی ۵ سال بی ده نگری یه کی گه و ره ده کات. (شورشی ۹۱ ی کوردستان، زور باشه. به لام جیگای سه رسورمانه که ئه م جه نابه نه له شورشی کوردستاندا بریاریان داوه بچه پال خومه یی به کان و پنجه له په یکار و فیدایی و ره زه مندگانی کوردستان رابووه شینن. ئیمه پرسیارمان کردوه که ئه گه ر له کوردستان شورش کراوه (وه ته نانه ت ئه گه ر نه شکراوه)

حیزبه قومی پهکان و "دولهت" ی کورد

ههوهکو ووتم، پهپوهندی کومله لهگهل دمله تی عیرا قدا سهرباری ئه مانا ناکامه سیاسی په تیکدهرانهیهی که دهنوانی بو ئه دستانه ههیبی، له ناوهر وکدا پهپوهندی پهکی سیاسی نی په، بهلکو تجاری په. بهلام پهپوهندی لهگهل حیزبه قومی په کوردی پهکاندا مهسه لهیهکی تره و پشتیوانی سیاسی لهم حیزبانه ناکری له پشتی فورمله دبلماسی یانهکانی پهپوهست به پهپوهندی لهگهل عیرا قدا بشاردرینهوه. لیکدانهوهی دبلماسی یانه لهسهر پهپوهندی لهگهل ئهحزابیکی وهک پهکی نشتیمانی و قیاده مؤقته، داهینانیکی تازهی چند سالی ئهخیری ئه دستانه په. ئه مه رنجدانهوهی پهکی سیاسهتی راست رهوانهی کوملهی تازهی بو به رهسمیهت ناسینی ئه رهوانه و مکو "دولهت".

پهپوهندی لهگهل حیزبه کوردی پهکانیش له ماوهی ئه دهپه نیوه دا ئالوگوریکی گرنگی به سهردا هاتوه. تا بهرله گواستنهوهی ئوردوگاکان بو قولایی کوردستانی عیراق پهپوهندی کومله لهگهل ریکخراوه قهومی په کوردی پهکانیشدا پیوستی به هیچ سازش و بی دهنگی و (تنازل) یک له ئامانجهکان و تبلیغاتی کوملهدا نهئکرد. قیاده مؤقته له پال رژیمی ئیراندا خهریکی شهر لهگهل کوملهو حیزبی دیموکرات بوو له تبلیغاتی تهشکیلاتدا له هاوتای «جاش» هکان دانهرا پهکی نشتیمانی به ریکخراویکی دوست دهژمیردا که ئهگهرچی تهشکیلاتی کومله بهتابیهت بهگرتنه بهری ریکجهی پیکهینانی حیزبی کومونستی ئیران روژ به روژ زیاتر ههستی به جیاوازی په سیاسی و بهرنامهی پهکانی خوی لهگهل ئهوا دهکرد، لهو رووموکه له چوارچیمهکی ولاتی و کومه لایهتی هاو بهش لهگهل کوملهدا فعالیتی نه دهکرد، هیشتا زهروره تیک بو سنووربهندی ئاشکرا لهگهلیدا، لانی که م له ناستی تبلیغاتدا بهدی نهئکرا. دواکو تووی سیاسی و فسر ههنگی ئه رهوته، مامله کی کونه پهرستانه ی لهگهل خهلی کوردستانی عیرا قدا، وه دژایهتی کردنی لهگهل نینتمای کومله بو حیزبی کومونستی ئیران، ئه مانه کومله خالیک بوون که تهشکیلاتی کومله ی بو ههلوپستیکی رهخنه گرانه ی توند لهسهر پهکی نشتیمانی پال پیوه دهن، بهلام له رووی عملی و تبلیغاتی پهوه ئه مانه له دژی پهکی نشتیمانی ئهجام نهئکرا.

جیگیر بوونی ئوردوگاکان له کوردستانی عیرا قدا، گرژی نیوان کوملهو پهکی نشتیمانی زیاد کرد. پهپه پوهندی ریکخراویکی مارکسیستی، به ههلوپست و فسر ههنگیکی سیاسی پشروه وه له ناوچهی ههلسوورانی پهکی نشتیمانییدا فاکتهریکی نیگهران کهر بوو بو ئه رهوته. نهته نها له شارهکانی کوردستانی عیرا قدا، بهلکو له نیو خودی ریزهکانی پهکی نشتیمانییدا هه ندیک رهوت سهر یان ههلا که کهوتبوونه ژیر کاریگهری کوملهو حیزبی کومونستی ئیرانهوه. بهلام ئه واقعیته لهسهر متاوه محافهز مکاری پهکی زیاتر و خولادان لهگرژی دمخسته دهستورمانه وه. له بهشی هه ره زوری ئه مه دوره پهیدا هیشتا قیاده مؤقته ریکخراویک بوو که کومله به ئاشکرا

ناسنامه ی سیاسی خویان له ماوه ی ده په یه کدا بخه نه ژیرپی وه؟ نه خیر، ئه مه ئیتر ههلبژاردنیکی شه خسی په. له ناخه وه هه لده قولی. ناکری ئه مه بخریته ئهستوی سیاسهت.

ناکری ئه مه بخریته ئهستوی جهلال تاله بانوی راه کارگهر و عومهری ئیلخانی زاده.

له وه لام به دروکانی جه نابی موهته دی سه باره ت به میژوو و په یوه ندی په کان و ههلسووروانی حزبی کومونستی و کومله ی ئه و کاته، هاوری یانیکی تر وه لامی شایسته یان داوه ته وه. ئه و "بیره وه ری" په ههلبه ستر اوانه ی که له وسه رده مه ی ده گیریته وه، ته نانه ت شایسته ی به دروخستنه وهش نین. له وه لامیش به هه موو جنیوو ئیفترا شخسی پهکانی ئه و به من، ته نها له پهک رسته دا رای خوم لهسهر ئه و ده لیم. ته نانه ت ئه و روژهش که جه نابی موهته دی له م بهری په رژینه که وه بوو و ئیدعای ئه وه ی ده کرد که هاو پیری ئیمه یه، نه ئه وم به که سیکی قول و پرمایه زانیوو وه نه زهر ره په کیش لهسهر ئه و و ئینتمای ئه و بو ئه م ریزه حیسابم ده کرد. جموجولهکانی ئه و له م بهری په رژینه که شه وه مایه ی دلخوشی پهکی زیاتر نی په.

ههله په کی گهوره ده بی بو حزبی کومونستی کریکاری ئیران نه گهر له نیمکاناتهکانی بانه رهش و کوته ک به ده سته کانی نه ته نها راستی کونه په رست به لکو "چه پ" ی ناسیونالیستیش له دژی کومونیزی کریکاری غافل ببیت. جموجولهکانی ئه خیری عبداللهی موهته دی له بهر نه ردا ده بی له م چوار چیمه یه دا ده رک بکریت. ئه و ده یه ویت له دژی ئیمه حزبی نه فره ت دروست بکات. بی شک ده بی ناوی بخریته نیو لیستی ئه وانیه کی زووتر ده ستیان پر کردوو مو له ویش وه ستا ترن.

رسوایی سیاسی یان کوټ و بهندی دبلماسی،

دیسانه وه ده رباره ی ناوه روکی باسه که

خاسیبه تی هاتنه خواره وه ی ناستی نووسراوهکانی جه نابی موهته دی بو خوی هه رشتیک ببیت، بو ریکخراوه که ی ئه و بریاره ئه وه ببیت که باسی راست ره ویی سیاسی یان له کوردستانی عیراق و دوستایه تی یان له گهل هیزه کونه په رسته کانی ناوچه که دا بشاریته وه. ئه م رهخنه یه هیشتا له جیگای خویته یی و ئه و پرسیارانیه ی خرابوونه گور هه روا به بی وه لام ماونه ته وه.

بهرله هه رشتیک ده بی به روشنی و به ساده یی ئه وه بلیم که دور کردنه وه ی ریکخراوه سیاسی په ئوپوزسیونه ئیرانی په کان له کونه په رستی ناوچه که، خواستیکی ئاشکرا و سیاسه تیکی راگه یه تراوی هه ردوو حزبی کومونستی کریکاری ی ئیران و عیراقه. ئه مه سیاسه تیکی ره وواو شورشگیرانه و سروشتی ئیمه یه. هه رچه ندیک جه نابی موهته دی و کهسانی وهکو ئه و هات و هاوار بکه من، خه لک هان بدن و پیلانگیری بکه من، ناتوان به قه د سهره ده رزی پهک هه قانیبه تی ئه م خواسته له که دار بکه من و پی داگرتی ئیمه لهسهر ئه م سیاسه ته که م بکه نه وه. ریگه بدن دیمه نیکی هاوتای ئه مه ببینه بهرچاوی خومان، رهنگه نیشاندانی ئه بعاده واقعی پهکانی ئه م گری په ساده تر بکاته وه. بیهینه بهرچاوتان، هه ره کو چون به کرده وه ده رهات،

که وتنی سیاسی کویرانه، ده بی جوریک ئیحترام بو ئه وو بیروباوهره که ی دابنیت و بییه ویت "بلاوکراره تیوری" یه که ی بخوینیته وه ؟ نه خیر، نه مه بیروباوهری واقعی خودی جه نابی موته دیش نی یه، به لام همرئوهی که ئه نامادهیه ئاوا خوی به بهرچاوی هه مووانه وه سووک بکات، حه قیقه تیکی بنه رته تی تر له باره ی کاری ئه مرویه وه به بیان دهکات.

جیاوازی یه کی بنه ره تی له نیوان بادانه وه ی سیاسی و توبه کردندا هه یه . بادانه وه ی سیاسی خالی ده ستیکردنی حه ره که تیکه . ئاماده ی نیشاندانه بو ههنگاو هه لگرتن به ریره ویکی تر دا. به لام توبه، خالی کوتایی ریچکه یه که . راگه یاندنی شکست و ته سلیم بوونه . ئه وه ی که سیکی توبه کردوو ئه یخاته سه ر زمانی، نه بو خودی ئه وو نه بو ئه وه که سه ی داوای توبه ی لی کردوو نه بو ته ماشاکه ران، حه قیقه تیکی نی یه، ده زانن حه قیقه ته نی یه، پیویست ناکات هه بییبت، قه رار نی یه هه بییبت. توبه کردن راگه یاندنی ووردبوونی شه خسییه ت و ئیراده ی ئه وه که سه یه . وه ده بی هه ر ئه مه ش نیشانی هه مووان بدات . سووکایه تی کردن به موقه دده ساتی پیشووی خوت، به هاوری یانی پیشووی خوت، گالته کردن به ئیفتخارات و ده سکه وته کانی پیشووی خوت، ژیرپی نانی پره نسپییه کانی پیشووی خوت و ئینکاری کردنی بی شه رمانه ی حه قیقه ته زیندوو ه کانی بهرچاوی خوت، هه موو ئه مانه بریاره ئه م ووردبوونه نمایش بکه ن . ناوه روکی باسه که ی جه نابی مه هته دی پووچه ، هه روه ک خودی خویشی کاریکی به ناکوکی ی سه رسورهینه ری قسه کانی ئه مروی له گه ل میژوو یه کی نووسراودا نی یه . ئه وه ی که ئه م قسانه ی سه دو هه شتا پله به پیچه وانه ی قسه ره سمی یه کانی پیشووی خویه وه یه تی نازاری نادات. ئه و به پیچه وانه وه خه ریکه ئه مه راده گه یه نی: "هیچ شه رم ناکه م، من رویشتووم، ئیتر هه موو شتیک ئه شی بلیم، ئیتر هه موو کاریک ئه شی بکه م". چ که سیک داوای ئه م ته سلیم بوون و حه قاره ته ی له و کردوو؟ چ هیزیک، چ فاکته ریک، چ پیداویشتی یه ک، نه وی ئاوا ناچار به ده ربرینی په شیمانی کردوو؟ نه بزووتنه وه ی ناسیونالیستی کردوو نه چه پی خه لکی ئیران هیچ کامیان ئه م تاقیکردنه وه ده رداکه یان بو قبوو لکردنی ئه و له مه حفله که یاندا دانه نابوو. ته نانه ت ئه گه ر واش بووایه ده کرا بپرسین بوچی ئه و ئاماده بووه ئه م به هایه بدات. ئه و ده یوانی چه پتر بووایه، به نه ده بتر بووایه، به ئینسافتنر بووایه، راستگوتر بووایه، به ره وشت تر بووایه، به پره نسپ تر بووایه و به هو ی خه تی سیاسی خویه وه لایه نگرپی نه ته وه چی یه کورده کانی بولای خوی رابکیشایه، له یه کیتی چه پی کریکاری شدا خوی ناووس بکات و بو کومیته ی ناوه ندی ریخراوه که ی خوشی هه لئزیردرايه . بروا ناکه م هیچ بزووتنه وه یه ک، هه رچه ندیک بورژوایی و عه شایه ری و دواکه وتووش بیبت، پی خوش بیبت که شه خسییه ت و رابه رانی خوی یان دوست و هاوپه یمانانی خوی له نیو شکست خوار دووه کان، فریو خوار دووه کان و توبه کردوو کان دا هه لئزیریت . له رووی سیاسی یه وه جه نابی موته دی نه ناچار بووه و ناپیویستی یه وه بووه که ئه م روژه ی به سه ردا بیبت. مه گه ر چه ند که سی تر له به شدار بووانی ئه و میژوو ده ساله یه دا هه یه که ناماده بن بو دلخوش کردنی ئه م و ئه یان به ده ستیه یانی ئه م یان ئه و به رژه وه ندی سیاسی و ریخراوه یی ئاره زومه ندانه ئه و سالانه و ئه و پراتیکه و ته نانه ت

وهکو رهوتیکی کونه پهرست ته بلیغاتی له دژی ئه کردو بابته ی هیچ په یوه ندی یه کی دبلماسی یانه نه بوو. هیچ جوهر په یوه ندی و رابیتیه کی تاییه تی له گه ل ده ستو تاقمه کورده کانی تری عیراق و تورکیادا وجودی نه بوو .

هه لچوونی سیاسی پاش جهنگی که ندوو له کوردستانی عیراقدا، هه لومه رجه که ی به ته واوی گوری. بزووتنه وه ی چه پو کریکاری که به ئاشکرا خوی به نیمه ته داعی ئه کرد به شیوه یه کی سه رسور هینه ر گه شه ی کردو ریخراوه کومونیستی یه کان له ئاستیکی فراواندا هاتنه ریزی پیشه وه ی مه پدانی خه باتی جه ماوهری. ئه مه ئه و ره ته بوو که ده بووایه له ساحه ی سیاسی عیراقدا له گه ل پشتیوانی لیبرالانه و ئاشکرای نیمه دا روو به روو بیته وه . له و لاشه وه، له ژیر چه تری پشتیوانی ئه مریکادا، "ده ولته ی" کارتونی یه کی نیشتمانی و قیاده مؤقته پیک هات. روون و ئاشکرا بوو که ساحه ی سیاسی کوردستانی عیراق ئالوگوری به سه ردا هاتوووه و ئیتر هاوکیشو محاسه باته تقلیدی یه کان ناتوانی ببیته بناغه ی دیاری کردنی په یوه ندی یه کانی نیمه له ناوچه که دا. هه لئزاردنیکی سیاسی ئاشکرا که وته به رده می هه موومان.

"مه رجه با ابو عمار"!!

وه ئه م هه لئزاردنه کرا. هاتنه سه رکاری "ده ولته ی کورد" هاوکات بوو له گه ل جیاپوونه وه ی نیو حیزبی کومونیستی ئیران و پیکه اتنی حیزبی کومونیستی کریکاری. ناکوکی له سه ر شیوه ی هه لویست و هه لگرتن له حیزبه قومی یه کان و حکومه ته که یان، که له حالی پیکه اتن دابوو، یه کییک بوو له خاله سه ره کی یانه ی که چه پو راست له و حیزبه دا مشت و مریان له سه ر ئه کردو یه کییک بوو له فاکته ره گرنه گه کانی هینه به پیشه وه ی جیاپوونه وه . (بروانه کتیبی" بحران خلیج و رویداده ی کردستان عراق"). بالی چه پ، که دواتر به شیوه یه کی سه ره کی له حیزبی کومونیستی کریکاری ی ئیراندا خوی ریخست، خوازیاری دوور که وتنه وه بوو له حیزبه قومی یه کان و هیچ مشرو عیه تیکی نه ئه دا پیمان . ده ولته ی دواتری ئه م ره وتانه نه یده توانی ببیته جیگای تایدی ئیمه . حیزبی کومونیستی کریکاری ی ئیران له ساحه ی سیاسی کوردستانی عیراقدا چوه پشتی کومونیسته کان و له پیکه یانی حیزبی کومونیستی کریکاری ی عیراقدا رولیکی پر بایه خی گیرا. له ده مه وه تا کو ئه مرو له هه موو عیراقدا ئیمه ته نها له پشت یه ک حیزبیک راوه ستاوین، ئه ویش حیزبی کومونیستی کریکاری ی عیراقه .

سه رانی کومه له ی تازه، به پیچه وانه وه، به په روشه وه پیشوازی یان له حکومه تی تاله بانی و بارزانی کرد. ئه م حکومه ته یان وهکو "ده ولته ی" کوردستان و نوینه ی خه لکی کوردستانی عیراق له مه یداننی نیونه ته وه ببیدا به ره سمی ناسی . به ندوبه سستی هه ردوو ره وتی تاله بانی و بارزانی یان له گه ل یه کترو له گه ل ئه مریکادا، که له سه رووی خه لکی و به پیچه وانه ی هه رجوهره ئیراده یه کی راسته موخوی خه لکی یه وه ده کرا، وادیار بوو ته نها له به ر انتمای قومی ئه وان

به ههنگاو یک بهر و پیشه وه له قه له م دا . له م نیوه دا وادیار بوو قیاده مؤفته ش به ئاوی پیشه کوونکونان له گونا نه پاک کرایه مو مشرو عییه تی سیاسی پیدا کرد . هم دوستانه نه تهنه ها له ناست کار کردی دژ خه لکی و دواکه وتوانه ی حیزبه قومی یه کوردی یه کاندای چاوی خویان به ست ، نه تهنه له بهر امیر هه ولی هم حیزبانه بو سهر کوتی کومونیسته کان بیده نگ بوون ، به لکو له زور حاله تدا دنگیان تیکه ل به شه ولی ته بلیغاتی هه موو روژه ی هم ره وتانه کرد له دژ ی حیزبی کومونیسستی کریکاری ی عیراق و حیزبی کومونیسستی کریکاری ی ئیران . کردوه ی همانه وه بیر هینه ره وه هاویشتی دهیرینی کهسانی وه کو یاسر عرفاته بو رژیمی خومهینی له سالی ۱۹۷۹ دا . هموان به ناوی خه لکی فه له ستینه وه ، موری تأییدیان له حکومتی کی کونه پسرست دا که بو خه فه کردنی شورشی خه لک هاتبووه سهر کار .

همه نه وه وه عییه ته یه که سه رانی کومه له ی تازه ده بی بو خه لکی روون بکه نه وه . دوستانه ی نازیز ، تکایه روونی بکه نه وه که بوچی له بهر امیه تاوانکاری و ملهوری یه کانی هم حیزبانه له دژ ی خه لکی بی دهنگن؟ بوچی له بهر امیه شه ولی تیرووری ژناندا بی دهنگن؟ بوچی ده سنگیری و سهر کوتو ته نانه ت هندی جار کوشنتی کریکاری نارازی و کومونیسته کان (کام کومونیسته نه؟!) له لایه ن هم تا قمانه وه مه حکوم ناکه ن؟ بوچی راگرتی روژنامه ی کومونیسستی بو پیشه وه مه حکوم ناکه ن؟ بوچی له بهر امیر " فتوا ی " کوشنتی رابه رانی کومونیسست و تأیید کردنی له لایه ن " دوله تی خویی " یه وه بی دهنگ دانیشتون؟ له قاموسی ئیوه دا سلمان رشدی و ته سلیمه نه سرین چ جیاوازی یه کیان له که ل ریبوار احمددا هه یه که زمانتان له ناست کونه پسرستی ها ی ئیسلامی دا لاله؟ بوچی له بهر امیر نوکه رایه تی " ده وله تی " خویی بو رژیمی ئیران ، که دهستی ئینسان کوژو تیروریسته کانی رژیمی ئیسلامی به ناشکر ا راکیشاوه بو ناو جاده و شه قامه کانی سلیمانی و کولانی سهرووی مه قهره که ی خوشتانه وه ، بی دهنگن؟ بوچی له هه لومهر جیکدا که فروشیاره گهروکه کانی لادی کانی کوردستانیش هم حیزبانه به " ده ولت " ناو نابهن ، ئیوه بهر دهوام له م مینبهر و هم مینبهر وه مشرو عییه ت دهن به حکومته کیان ، هموان به ده ولت و مسئولی کاروبار له قه لم دهن ، " په رله مان " ه هه ره سه پیناوه که بیان ستایش نه که ن ، سه رانه وه رگرتی قیاده مؤفته له سه ر سنووری تورکیا به " به ده سته وه گرتی کونترولی گومر که کانی باکور " ناوده بن و بانگه وازیان ده که ن که " ناوری که له وه زعی خه لکی بده نه وه "؟ بوچی بریارتان داوه له مسیاسی یه ی ناوچه که وه له جهر که ی هم نالوگوره چاره نووس سازانه له میژووی کوردستان و عیراقد ، له بهرگی ملکه چترین ، رازی ترین ، مؤده بترین و خوشباوه رترین هاوولاتی " ده ولت " ی پی له هه ووا ئیکسپایه ری تاله بانی - بارزانی دهر بکه ون؟ بوچی ئیمزای خوتان دهن له وه ره قه ی هه ر موت و جه ماعه تیک ، چ له عیراق بیت چ له تورکیا تهنه له بهر نه وه ی کوردن؟

له بهر امیر نه مانه دا رادیومان هه یه " ته نانه ت بو منالانی باخچه ی ساوایانیش وه لام نی یه . راستی یه که ی نه وه یه که هم ده ست به کار بوون و ده ست به کار نه بوونانه سه رچاوه که ی

را بهر رایه تی هم حیزبه دا ماینه وه بو نه وه ی هم شیوازانه له کاتی جیاووننه وده مه دیدان په یدا نه که ن . هه رکه سیک نووسراوه که ی هم مروی جه نابی موته دی بخوینینه وه ده توانی نه و بینینه بهر چاوی خوی که هم جوره قسانه له که شو هه وایه کی قوتیبی و له ریکخر او یکی گه ورو چه کدار دا ده بتوانی چ ناکامیکی تر سناکی لی بکه وپته وه . نه وه ی که هم ریکخر او به وه فه ره نکه سیاسی یه به رزه وه هم جیاووننه وه یه عه مه لی کرده وه ، گه واهی نامه ی شانازی یه بو هه مو ههلسور او انی هم حیزبه . جه نابی موته دی هیچ کاتیک هم فه ره نکه ی دهر ک نه کرد .

بوچی لایه نگری پیشووی ئیمه ، هاووری پیشووی ئیمه ، که سیک که حه زی نه کرد خوی به دا کوکی که ری خه ت و باسی کومونیزمی کریکاری ناوبه ریت ، که سیک که تا دوا ساتی جیاووننه وه ی هم ، ناووس کردنی خوی له فراکسیون کومونیزمی کریکاری دا ده دا به گوی ی هم و نه ودا ، که سیک که به در یژایی هه شت سال له هیچ کو بوونه وه به کدا ته نانه ت یه ک که لیمه شی له دژ ی هم نه وتوه ، که سیک که له حیزبه دا دهنگی له دژ ی هیچ پیشنیار و ته ر حیک ی هم نه داوه ، که سیک که پلنیوم له دوا ی پلنیوم ، ته نانه ت دوا ی راگه یانندی نیبه تی هم بو جیاووننه وه ، ده نگی به " شه خسی منصور حکمت " داوه بو رابه رایه تی هم حیزبه ، نه مرو ناوا به م شپوه هیستریک و ناشرینه قسه به ئیمه و هم ده ورانه ده کات؟ بادانه وه به لای راستدا ، دلراگرتی بالی راستی به جی ماو له کومه له ی پاش جیاووننه وه ، ته مه لوق و ماستاو کردن بو مام جه لاله کان و هه ولدان بو لی بووردن له باره گای ناسیونالیزمی کورددا ، " خوئاماده کردن " بو هه لیزادنی کومپته ی ناوه ندی له کونگره دا؟ زور باشه ، هه مو نه مانه به جی ی خویان . به لام له قسه کانی جه نابی موته دی دا په یامیک له پشستی نه مانه وه یه . هم مه فاهیمانه مانایه کی له نه ندازه به دهر سیاسی ده به خشنه کرده وه کانی هم مروی جه نابی موته دی ، نه ویش نه وه یه که نووسراوه که ی جه نابی موته دی له بهر تدا راگه یانندیکه سه باره ت به هه ره سه پینانیک شه خسی . ره نکه عبدالله ی موته دی ته نه که سیک بیت که توانی له نالوگورو جیاووننه وه کانی ناو حزبی کومونیسستی ئیران تراژیدیا یه کی شه خسی بوخوی دابناشی . به داخه وه ، واده ره که ویت که پروسه ی جیاووننه وه سه رباری هم هه مو هه له ی هم مووان ، سه ره نجام بی قوربانی دان نه بوو .

بادانه وه ی سیاسی شتیکی سه مه ره نی یه . له جیهانی سیاسه تدا زوریک باده ده نه وه . هه ندیکیان له رووی به رزه وه ندی خوازی و حیساب کردنی سوودو زیانه وه ، هه ندیکیان له رووی دهر ک کردنی حه قیقه تی تازه وه یان نه وه ی خویان پی یان وایه حه قیقه تی تازه یه . به لام هم حاله ته ی جه نابی موته دی ، بادانه وه ی سیاسی نی یه . هم ئیدعا یه ی که گوایه ی جه نابی موته دی نه مرو به وه گه یشتوه که بو ماوه ی هه شت سال فریوی منصور حکمتی خواردبوو و ببوو په یژه ی سه رکه وتنی نه وو نه مرو تور دراوه ، نه لیکدانه وه یه کی سیاسی یه وه نه جدی یه . خوشیان باوهریان پی نی یه . چه ندین جار هه ر خودی هم جه نابانه وه لامی هم قسه پروپوچانه یان به ناخونده خه لکی یه کان و پاسدارانی دژ ی خه لکی له کوردستان داوه ته وه . وه تازه ، له هیچ شونینگ نامازه بو نه وه ناکه ن که سه ره نجام که ی له که رویشکه خه ویان راپه رین ، چون له خه وه هه ستان و سه ره نجام له چ وه ختیکه وه ئیتر مه سئولیبه تی کارو کرده وه کانی خویان ده گرته نه ستو . بوچی ده بی گو یگری جه نابی موته دی ، دوا ی هم ئیعترافه ی نه و به گیلی و شوین

دهبی تهنها ریز بو ملهوران دابنریت؟ مه‌گهر ریکخراوه تاکشانو کاغەزی‌په‌کانی "اتحاد چپ کارگری"، له‌بالی بنیاتنه‌ری حیزبی رهنجبه‌رانه‌وه تا دوا پووشو په‌لاشی به‌جی‌ماو له‌سوننه‌تی فیدایی‌و راه‌کارگر چهنده‌هیزن یان له‌کوی "حزور" یان هه‌یه‌که‌جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌و دوسته‌کانی به‌یه‌شداری کردنی ئەمانه‌له‌کورو کوبوونه‌هه‌کانیان شاگه‌شکه‌ئهن؟ مه‌گهر انشقاق کردووه‌کانی "رابه‌ایه‌تی شورشگیری حیزبی دیموکرات" چهنده‌هیز بوون یان سه‌ره‌نجام بوونه‌هیز که سه‌ره‌نج ئینیرژی کومه‌له‌ی ئەوساوه‌تایبه‌ت خودی ئەم دوستانه‌یان به‌لای خویاندا راکیشا؟

"پاسپورته‌کانتان، تکایه"!

واقعیه‌ت ئەوه‌یه‌که‌حیزبی کومونستی کریکاری‌ی عیراق‌و، ره‌وتی کومونیزی کریکاری‌ی به‌شیوه‌یه‌کی گشتی، هیزیکی سیاسی زور جدی‌یه‌له‌ناوچه‌که‌داو جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌و ریکخراوه‌که‌میان له‌به‌ره‌ئوه‌ی مخالفی ئەون له‌دژی ته‌بلیغو جموجول ده‌کهن. وه‌له‌م ته‌بلیغات‌ه‌دا به‌داخه‌وه‌ده‌ست بو دواکه‌وتووانه‌ترین و ره‌زیلانه‌ترین عواطف ئەبه‌ن له‌کومه‌لگای کوردستانداو ده‌نگیان تیکه‌ل به‌ده‌گی کونه‌په‌سته‌ترین هیزه‌کان ده‌کهن. سه‌یری ئەم چهنده‌دیره‌افتخار نامیزه‌ی ئەو بکه‌ن. ده‌فه‌رمووی حیزبی کومونستی کریکاری‌ی عیراق دارده‌ستی بیگانه‌کانه‌له‌ئیه‌وه‌موو خه‌لکی دنیا‌دا، جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌و شه‌ریکه‌کانی ئەم ئەره‌که‌پر له‌شانازی‌یه‌یان گرتوته‌ئه‌ستو که داوای پاسپورت و جنسیه‌ی عیراقی‌له‌کورشی مدرسی و رحمانی حسین‌زاده، ئەندامانی رابه‌رایه‌تی هه‌ردوو حیزبی ئیران و عیراق، بکه‌ن. ده‌لی‌ی بریاره‌ئەم ته‌بلیغات‌ه‌خوینی قومی و نیشتمانی له‌ده‌ماره‌کانی خه‌لکیدا بینینه‌جوش و له‌حیزبی کومونستی کریکاری‌ی عیراق بیزاریان بکات. به‌راستی شه‌رمه‌زاری‌یه‌بزان له‌ماوه‌ی ئەم ۴-۵ساله‌دا له‌کوی‌وه‌سه‌ریان ده‌ر هینا. جیگای سه‌رسورمانه‌، زانان که خه‌ریکن هیرش ئەکه‌نه‌سه‌ر نوقته‌قووته‌ی ئیمه‌». «سالی ره‌به‌ق ریک هه‌ر ئەم خه‌لک ته‌حریر کردنانه‌له‌لایه‌ن "ده‌له‌تی کورد" و ئەوساطی کونه‌په‌سته‌وه‌، سه‌ده‌ئهنده‌حیزبی کومونستی کریکاری‌ی عیراقی خوشه‌ویسته‌تر کردوه. ئەمه‌بو ئیمه‌له‌هه‌ردوو حیزبی کومونستی کریکاری‌ی ئیران و عیراق مایه‌ی شانازی‌یه‌که‌که‌ناسنامه‌ی سیاسی و انتمای ته‌شکیلاتیمان هه‌یج معیاریکی میلی و قومی و کومونستی نانه‌ی. ئەگه‌ر جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌ش بییه‌یت ببیته‌ئهن‌دامی هه‌ریه‌کیک له‌م دوو حیزبه‌نخوینی فحص ئەکهن، نه‌لی‌ی ئه‌په‌رس له‌کوی له‌دایک بووه‌، نه‌تاقیرک‌دنه‌وه‌ی زمانه‌وانی ئەکهن و نه‌سه‌یری پاسپورته‌که‌ی ئەکهن. ئەمه‌ره‌وتیکی کومونستی کریکاری‌یه‌له‌ته‌واوی ناوچه‌که‌دا که سه‌نه‌دی ناسنامه‌که‌ی انتمای چینایه‌تی و ئامانجه‌کومه‌لایه‌تی‌په‌کانیتی. هه‌رئهمه‌ش بووته‌مایه‌ی ئەوه‌ی که له‌کوردستاندا په‌شیره‌وترین به‌شی کومه‌لگا له‌ده‌وری ئەم حیزبه‌کوبه‌نه‌موو چاوی ئومیدی‌تی‌بیرن. هه‌لبه‌ته‌دنیا‌ی قوم په‌رستی و دواکه‌وتویی قومی وجودی هه‌یه‌، به‌لام حیزبی کومونستی کریکاری‌ی عیراق به‌وپه‌ری ئاره‌زووه‌"حزوری جدی" له‌م دنیا‌یه‌دا سپاردوه‌به‌جه‌نابی ئیلخانی‌زاده‌و هاوبه‌شه‌کانی.

واقعیه‌ت ئەوه‌یه‌که‌ناونیشانی حیزبی کومونست، "که‌که‌که‌خودی کورده‌قومی‌په‌کانی ناو ئەم ریکخراوه‌داویانه‌ته‌ده‌ستی جه‌ماعه‌تیک تا سه‌گه‌رم بن، نه‌ک جاروبار کوسپ بخه‌نه‌به‌رده‌م مه‌سه‌له‌ی خطیری "دبلماسی مقرو رادیو" له‌مرکزی عاله‌مدا. تهنه‌ئهمه‌و هه‌یجی تر.

ئهی ناونیشانی کومه‌له‌چی؟ کومه‌له‌ی ئەمه‌و، کومه‌له‌ی کومونستی ده‌ورانی حیزب‌نی‌یه‌. به‌لام کومه‌له‌ی به‌ره‌له‌حیزب‌نی‌یه‌. کومه‌له‌ی زه‌حمه‌ت‌کیشانی کوردستان ریکخراویکی شورشگیری چه‌پ‌بوو که به‌روشنی‌ی و جه‌ساره‌ته‌وه‌بووه‌کوله‌که‌یه‌کی به‌ره‌تی حیزبی کومونستی ئیران و کومه‌له‌ی کومونستی جیاله‌کومه‌له‌ی ناسیونالیسته‌کان و گه‌ل چیتی‌په‌کانی پیکه‌ینا. به‌لام ئەوه‌ی که ئەمه‌و ئه‌بیین، کومه‌له‌یه‌کی تازه‌یه‌. کومه‌له‌یه‌ک که ره‌نگه‌بالی‌راست و موخالفینی پیکه‌ینانی حیزب ئەگه‌ر ۱۵سال به‌ره‌له‌ئیستا سه‌ره‌کوتنیا به‌ده‌ست به‌پنایه‌دروستیان ئەکرد. ریکخراویکی خودمختاریخواز له‌کوردستانی ئیراندا، که نموونه‌ی هاوچه‌شنی ئەو له‌هه‌موو به‌شه‌کانی تری کوردستاندا زوروه‌به‌نده‌. ئەوان وه‌کو ریکخراویکی خودمختاریخواز ده‌بی به‌جدی وه‌ریگیرن. به‌لام ئەم ریکخراوه‌، حیزبی کومونست و کومه‌له‌ی کون‌نی‌یه‌. ئەمه‌ته‌نانه‌ت (له‌واقعا به‌تایبه‌ت) نزیکترین هاوپه‌یمانان و دوستانی ئەمه‌وشیان ئینکاری لی‌ناکهن. هه‌یج که‌سیک ئەمانه‌به‌دریژه‌پی‌ده‌ری ئەو حیزبه‌و ئەو کومه‌له‌یه‌و مه‌سئولی کاروبار و سیاسه‌ته‌کانی ئەو ده‌وره‌یه‌نازانی. هه‌مووان، به‌بی‌استنا، دوستی و دوژمنایه‌تی‌په‌کانیان له‌گه‌ل حیزبی کومونست و کومه‌له‌ی کوندا گواستوه‌ته‌وه‌سه‌ر حیزبی کومونستی کریکاری‌ی نه‌ک ئەم ره‌وته‌.

باسه‌که‌ی من باسیکی حقوقی‌نی‌یه‌. باسیکی سیاسی‌یه‌. نابی له‌م ته‌مسلی‌یه‌دا به‌شداری بکریت. ئەم دوستانه‌هه‌ر ناویکیان پی‌خوشه‌له‌خوینی بنین، به‌لام ئیمه‌ئهرکه‌مانه‌ده‌رگا به‌رووی که‌سانیکدا دانه‌خه‌ین که هوگری راستی‌په‌کانی ئەو میژووه‌ن.

تەفسیری سەرانی ئەمروى كومه‌له بو ئەو رابردوو تەمەنى بەقەد تەمەنى خودى حیزبى كۆمونیستە. تیگە‌یشتنى جە نابی ئی‌لخانى زاده بو خوى و دوستانى وه كو مجموعه یه كى "فریوخاردوو پشت‌گوى خراو"، كه ئەمه بنچینه‌ی هوشدارى یه‌كانى ئەوانه بو هاورى‌یانى حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی عیراقیش، لیكدانه‌وه‌یه‌كى كونه. ئەم قسه‌یه له لایهن محقق (بازجو) و ریکخراوى "توبه‌کردوان"‌ى رژیمو له‌سه‌روویه‌وه معروف کیلانه له‌سه‌رده‌مى به‌رله پیکهینانى حیزبدا جار ئەدرا. "مجموعه‌یه‌ك روشنبیر كومه‌له‌یان فریوداوه." ئەم تیگه‌یشتنه ناوه‌روكى سه‌دان به‌رنامه‌ی رادیویى و وتاری بلاو‌کراوه‌كانى حیزبى دیموکرات بووه. ئەم لیكدانه‌وه‌یه ناوه‌روكى هوشدارى و نه‌سیحه‌ته یه‌ك‌له‌هواى یه‌كه‌كانى یه‌كیتى نیشتمانى و عز‌الدینی حوسینی و باقى "دوستانى كومه‌له" بووه له‌نیو بزوتنه‌وه‌ی خودمختار یخوازى كوردستان. ئەم لیكدانه‌وه‌یه ناوه‌روكى تەلبیغات و تحریكاتى هه‌ر رۆژى "ده‌ولت"‌ى كورد بووه له‌دژى ئیمه‌و حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی عیراق، ئەم لیكدانه‌وه‌یه هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه فورموله‌ی هه‌موو ریکخراوه چه‌په‌ ساخته‌و نوردوگا‌ه‌ی یه‌كانى ئیران بووه كه به‌پیکهینانى حیزبى كۆمونیستى ئیران خه‌ونیان بو گورینی "كومه‌له‌ی بی‌گناه" بو ریکخراوى كورده‌كان له‌ جبهه‌ی "گه‌لانى نیشتمانه‌كه‌مان" بوو به‌ بلقى سه‌ر ئاو. ئەم لیكدانه‌وه‌یه كه جە نابی ئی‌لخانى زاده و شه‌ریكه‌به‌شه‌كانى وادیاره ئەمرو په‌یان به‌ حه‌قانییه‌تى بردوو، لیكدانه‌وه‌یه‌كى كونه‌په‌رستانه‌و دژى كۆمونیستى‌یه. ئەمه‌ ته‌نها له‌دژى ئەو میژوووه ئیمه‌نى‌یه، به‌لكو له‌دژى چه‌په‌گه‌رایى‌شه له‌كومه‌له‌ی ئەمرودا. ئەم لیكدانه‌وه‌یه بریاره مسبقاً ئەوه رابگه‌یه‌نى كه تیروانین و سیاسه‌تى چه‌پ له‌م ریکخراوه‌دا ممنوع و مه‌حكوم مرفوضه .

به‌داخه‌وه له‌م چه‌ند ساله‌دا ئەم لیكدانه‌وه‌یه له‌میژووى حیزب و كومه‌له بووه‌ته خه‌تى ره‌سمى له‌نیو ئەم ره‌وت‌دا. سه‌ره‌نجام چالیكى ده‌سالی له‌میژووى ئەم ره‌وت‌دا هاتووته كایه‌وه. ده‌ورانى ممنوع. ده‌ورانىك كه ده‌لى‌ ته‌شكىلات ئەسه‌لن وجودى نه‌بووه، بلاو‌كراوه‌ی نه‌بووه، رابو‌چوونى نه‌بووه، رابه‌رى نه‌بووه، مه‌ركه‌زیه‌تیكى نه‌بووه، كو‌نگره‌و كو‌نفرانس و پلنیومی نه‌بووه. عه‌زم و ئومیدو حه‌قانییه‌تى نه‌بووه. ده‌ورانىك كه باس‌کردن‌لى‌و بیره‌کردنه‌وه‌لى‌ ممنوعه‌و ده‌بى فه‌راموش بكریت. راسته‌كان (جماعه‌تى بالى راست‌و) لیكدانه‌وه‌ی خویان جى‌خستوه. به‌لگه‌نامه‌كانى ئەو ده‌ورانه ده‌بى بسوتین‌رین و، سوتین‌ران. وینه‌كان ده‌بى رتوش بكرین و، كردیان. ده‌بى خانووه‌كان بگه‌رین و كتیبه‌كان بدزنه‌وه‌و تووریان دهن و، تووریان دا. ئەمرو ئەوه ته‌ها انترناسیونال‌نى‌یه كه بوون و خویندنه‌وه‌ی له‌ مقرى پیروزى ده‌وروبه‌رى سلیمانى ممنوعه، به‌لكو بسوى سوسیالیزم و كۆمونیست و بولتن‌شوروى و ئەفسانه‌ی بورژوازی میلی و پیشكه‌وتتخوازو... تادش سانسوریان له‌سه‌ره. عیباراتى وه‌كو كۆمونیزمى كریكاری ئیتر كفرن و زمانى ئەوه‌كه‌سه ده‌سووتینی كه له‌ده‌مى ده‌رچیت. ئەگه‌ر ئەم جه‌ماعه‌ته عه‌ز میان كرددوه كه بیره‌وه‌رى ئەو حیزبى كۆمونیستى ئیران و ئەو كومه‌له‌یه له‌ زه‌ین بسرنه‌وه، ئەگه‌ر به‌سه‌رده‌مى بی‌خه‌به‌رى و فریوخاردنی خویانى داده‌نین، ئەگه‌ر خویان ئەو میژوووه به‌ نه‌نگ ئەزانن و ده‌یان‌ه‌وى به‌خاکی بسپیرن، بو‌چى ده‌بى به‌كارهینانى ناوى ئەم حیزبه له‌لایهن ئەوانه‌وه به‌كارىكى مشروع دا‌بنریت؟

به‌هه‌رحال په‌یوه‌ندى كومه‌له‌ی تازه له‌گه‌ل حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی عیراقددا پاساو نادری. توصیه‌ی من بو مسؤلینى ئەم ریکخراوه ئەوه‌یه كه له‌جباتى ئەوه‌ی كه "" به‌ ئیمه له‌ حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی ئیران، وه‌یان خوشترین كردن له‌به‌رامبه‌ر مام جلال بکه‌نه بنه‌مای دیار یكردنى سیاسه‌تیان له‌ ناوچه‌یه‌ی سلیمانى، واقعییه‌ته ئوبژه‌كتی‌فه‌كانى ناوچه‌كه به‌ره‌سمى بناسن، دوستانه‌تى له‌گه‌ل حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی عیراقددا بکه‌ن و ریزى بو دا‌بنین. بو كه‌سانیک كه خویان به‌ چه‌پ ده‌زانن ئەم مامه‌له‌یه معقول تره. كى‌نالى سه‌ره‌نجام ئەوه حیزبى كۆمونیستى كریكاری‌ی عیراق بێت كه بتوانى رۆژیک كاریك بكات كه هه‌لسوورانى ئەم دوستانه له‌خاکی كوردستانى عیراقددا پبویستى به‌ سازش و باج‌دان به‌ هیچ كه‌سیك نه‌بیت .

به‌كورتى، جى‌وشوین و په‌یوه‌ندى یه‌كانى كومه‌له‌ی تازه له‌ناوچه‌كه‌دا به‌ئاشكرا له‌وه ده‌ردناكتره كه بكرى به‌پاساو‌کردنى له‌و چه‌شنه‌ی وتاره‌كه‌ی جە‌نابى ئی‌لخانى زاده پاوساو بدرى. ئەمه پبویستى به‌ بیره‌کردنه‌وه‌یه‌كى به‌ره‌تى هه‌یه. ئیستا ئیتر دره‌نگیشه.

بو‌چى "كومه‌له"، بو‌چى "تازه"؟

جە‌نابى ئی‌لخانى زاده مه‌سه‌له‌یه‌ك دینیته‌گور كه من خوم ماوه‌یه‌ك بوو له‌ فرسه‌تیک ئەگه‌رام بو ده‌ربیرنى رای ره‌سمى خوم له‌ سه‌رى، ئەمه فرسه‌تیکى له‌ باره. مه‌سه‌له‌كه ئەوه‌یه كه من به‌كارهینانى ناو‌نیشانى "حیزبى كۆمونیستى ئیران" بو ناو بردنى ریکخراوه‌كه‌ی جە‌نابى ئی‌لخانى زاده و هاوه‌له‌كانى به‌كارىكى دروست نازانم و خوم به‌كارى ناھینم. به‌كارهینانى ناو‌نیشانى "كومه‌له"‌ش به‌رای من پبویستى به‌ چه‌ند ئاوه‌لناو (صفه‌)یه‌ك هه‌یه، وه‌ك "تازه"، "ئهمرو"، "ئىستا" وشتى له‌م بابته، بو‌ئه‌وه‌ی جیاوازی ئەو له‌گه‌ل كومه‌له‌ی سه‌رده‌مى پیش جیا‌بوونه‌وه وه‌بیره‌بیرینه‌وه. ئەمه بو‌چوونیکى شه‌خسى‌یه، هه‌لوپستى ره‌سمى حیزبى ئیمه‌نى‌یه، به‌لام ئەمه وه‌كو شیوازیكى دروست به‌ هه‌موو هاورى‌یانى حیزبى توصیه‌ئكه‌م. جە‌نابى ئی‌لخانى زاده ده‌پرسى بو‌چى، ریکه‌م بدن وه‌لام بده‌مه‌وه :

له‌ كاتى جیا‌بوونه‌وه له‌ حیزبى كۆمونیستى ئیران من نه‌ له‌ رووى حقوقى و نه‌ له‌ رووى سیاسى‌یه‌وه مشروعییه‌تى كه‌لك وه‌رگرتنى ئەو هاورى‌یانه‌ی كه مانه‌وم له‌م ناو‌نیشانه‌م نه‌خسته ژیر پرسیاره‌وه. هه‌لبه‌ته ژماره‌یه‌كى زور له‌ هاورى‌یان، به‌ تابه‌تیه‌ى له‌ ئاستى رابه‌ران و كادرانى سه‌ره‌وه‌ی كومه‌له‌ی ئەو رۆژگاره، پبیان و ابوو كاتیک زورینه‌ی هه‌ره‌زورى رابه‌رایه‌تى و قسه‌كه‌رانى ئەسلى و كادرو هه‌لسووراوه سه‌ره‌كه‌ی یه‌كانى حیزب و كومه‌له‌ خه‌ریكن جیا ئەبهنه‌وه بو ئەوه‌ی له‌ حیزبیکى تردا خویان ریک بخه‌ن، هیشته‌وه‌ی ناو و ئیمكاناتى حیزبى كۆمونیست و كومه‌له‌ بو كه‌مایه‌تى یه‌كى بچووك كه ده‌مینه‌وه كاریكى نصولى و منصفانه‌نى‌یه. به‌لام به‌هه‌رحال ئەمه هه‌لوپستى من نه‌بوو. له‌ روانگه‌ی منه‌وه ئەوه ئیمه‌ بووین كه جیا ئەبووینه‌وه وه له‌به‌ر ئەوه ئەوانه‌ی كه ده‌مانه‌وه، گه‌رچى كه‌مایه‌تى یه‌كیش بن، هیشتا له‌و برگه‌یه‌دا له‌ رووى

حقوقی یه‌وه حیزبی کومونستی ئیران و کومه‌له بوون. له رووی سیاسی یه‌وه مه‌سه‌له‌که ناروشن تر بوو. ئاشکرا بوو که به‌چوونه دهره‌وه‌ی چه‌پ، هیزهاوسه‌نگی ی سیاسی و عه‌مه‌لی له‌و ریکخراوه‌دا که مایه‌وه به‌قازانجی بالی راست ئال‌وگور ده‌کات. به‌لام وهرچه‌رخانی گه‌وره به‌ره‌و راست، چ جای دایرانیکی سیاسی و به‌رنامه‌یی ئاشکرا و به‌ره‌تی له‌ سوننه‌تی چه‌پی حیزب و کومه‌له‌ی ئه‌وکاته، مه‌سه‌له‌یه‌کی حه‌تمی نه‌بوو. له‌په‌یوه‌ند به‌ باسی مشروعه‌یت و نامشروعه‌یت له‌و ریکخراوه‌ی که مایه‌وه له‌به‌کاره‌ینانی ئه‌م ناویشانانه، له‌ روانگه‌ی منه‌وه بریارو هه‌لوپستی دوو که‌سی دیاری کراو، ئیراهیمی عه‌لیزاده‌و، عبدالله مه‌ندی، ده‌یتوانی مه‌سه‌له‌که یه‌کلا بکاته‌وه. ئه‌م دوو هاوری یه‌ له‌ شه‌خسیه‌ته‌ سه‌ره‌کی یه‌کانی حیزبی کومونستی ئیران بوون و چ له‌سه‌ره‌لدان و چ له‌ ره‌وتی پېش‌ره‌وی ئه‌ودا ده‌وری به‌رچاویان هه‌بوو. هه‌ردووکیان، جگه‌ له‌ دوا قوناغه‌کان، له‌ مدافین هیلای ره‌سمی و مارکسیستی حیزب بوون. جگه‌ له‌مه‌ عبدالله مه‌ندی هه‌ستی به‌ نزیکیه‌تی یه‌کی زور ئه‌کرد له‌گه‌ل باسه‌کانی کومونیزی کریکاریدا

ئه‌م دووانه‌ بریاریان دا له‌گه‌ل ئیمه‌ نه‌یه‌ن و له‌و ریکخراوه‌دا به‌مینه‌وه. له‌مه‌ش گرنگتر، هه‌ردووکیان به‌ ئاشکرا چ له‌ پلنومی بیست و یه‌که‌مداو چ له‌ به‌لگه‌نامه‌ عه‌له‌نی یه‌کانی سه‌رده‌می جیابوونه‌وه‌دا رایان گه‌یاند که هه‌ده‌فیان هه‌شتنه‌وه‌ی حیزبی کومونستی کومه‌له‌یه‌ له‌سه‌ر هه‌مان مبادی نظری و عه‌مه‌لی که تائه‌وکاته بنچینه‌ی پیک ده‌هینان. (تا ئه‌و راده‌یه‌ی که هه‌ولیان دا ئیمه‌ به‌ که سانیکی نیشان بده‌ن که ئه‌رکی دیفاع کردن له‌ بوچوون و "بیروباوه‌ ره‌ هاوبه‌شه‌کان" مان به‌وان سپاردووو مه‌یدانمان چول کردوو!) ئه‌گه‌ر له‌و سه‌رده‌مه‌دا ابراهیمی عه‌لیزاده و عبدالله مه‌ندی ش بریاریان بدایه‌ له‌گه‌ل ئیمه‌ بین وه‌یان هه‌ر ریگایه‌کی تری جگه‌ له‌م دووانه‌یان هه‌لبژاردایه‌، بیگومان نه‌من و نه‌هیچ که‌سیکی تر له‌و رابه‌رایه‌تی یه‌دا، جه‌نابی ئیله‌خانی زاده‌و دوسه‌ته‌کانی له‌ بالی راستا و مخه‌به‌ر نه‌هه‌ینا بوئه‌وه‌ی مورو ناویشان و ئیمکاناتی حیزب و کومه‌له‌یان ته‌سلیم بکات. له‌ حاله‌تیکه‌ی وادا ئه‌وانه‌ی که ده‌مانه‌وه، ئه‌گه‌ر بمانایه‌وه، ئیتر ته‌نانه‌ت مشروعه‌یتیه‌تی حقویشیان نه‌ده‌بوو. له‌و حاله‌ته‌دا، حه‌تمه‌ن ریگایه‌کی ترمان بو یه‌کلاکرده‌وه‌ی مه‌سه‌له‌ی جیابوونه‌وه‌ ده‌دوژی یه‌وه. به‌هه‌مان شیوه‌ له‌رووی سیاسی شه‌وه‌ ئه‌گه‌ر ئه‌م دوو هاوری یه‌ هه‌ر له‌و کاته‌دا رایان بگه‌یانایه‌ که حیزبی کومونستی دوا جیابوونه‌وه‌ی ئیمه‌ ده‌ست ده‌داته‌ وهرچه‌رخان و ئالوگوریکه‌ی به‌ره‌تی له‌ ریبازی سیاسی خویدا، دیسانه‌وه‌ له‌ روانگه‌ی منه‌وه مشروعه‌یتیه‌تی هه‌لسوورانی دواتری ئه‌و ریکخراوه‌ له‌ ژیر ناوی حیزبی کومونستی ئیران و کومه‌له‌دا ده‌چوو ژیر پرسیاره‌وه. به‌لام واقعه‌یه‌ت ئه‌وه‌یه‌ که ئه‌وان رایان گه‌یاند ده‌مینه‌وه‌و حیزب و کومه‌له‌ له‌ سه‌ر هه‌مان هه‌لوپسته‌کانی پشوو ده‌هیلنه‌وه‌و ریگیان له‌سه‌ر هه‌مان ریره‌و دریزه‌ی پی‌نه‌دن. له‌ روانگه‌ی منه‌وه ئه‌مه‌ کافی بوو. ئه‌م هاوری یانه‌ هه‌قیان هه‌بوو هه‌ول بده‌ن و هه‌قیان هه‌بوو سه‌رکه‌تووبن.

به‌ لام کاتیک ئاشکرا بوو که له‌ کرده‌وه‌دا ریچه‌یه‌کی تریان گرتوه‌ته‌ به‌رو ئاسویه‌کی تریان ناوه‌ته‌پیش خویان، کاتیک ئاشکرا بوو که "بیروباوه‌ره‌ هاوبه‌شه‌کانی" دوینی یان تور هه‌لداوه‌،

ئه‌وکاته ئیتر له‌رووی سیاسی یه‌وه ته‌مه‌نی ئه‌م مشروعه‌یه‌ته‌ش به‌سه‌ر ئه‌چیت. ریکخراویک که ئه‌مرو له‌ژیر ناوی کومه‌له‌ یان حیزبی کومونستی ئیراندا هه‌لده‌سووریت، ئیستا ئیتر ته‌نها ناوی ئه‌و ره‌وته‌ی کردوو ته‌ ده‌سمایه‌ و ئه‌مه‌ش جگه‌ له‌ ته‌مسلی شتیکی تر نی یه‌.

راستی یه‌که‌ی ئه‌وه‌یه‌ که ریکخراوه‌که‌ی ئه‌م دوستانه‌ چ له‌رووی نظری و چ له‌رووی سیاسی و تاکتیکی و چ له‌رووی پراتیکی یه‌وه به‌ئاشکرا و به‌رسمی پستی له‌و حیزب و میژووو مه‌ده‌نه‌کانی کردووو سووکایه‌تی به‌و رابردوو ده‌کات. ئه‌مه‌ ته‌نها ئیدعایه‌کی نی یه‌. سه‌پرکه‌ن ئه‌مرو چی ئه‌لین و چی ئه‌که‌ن. حیزبی کومونستی ئیران وه‌کو حیزبیکه‌ی دژی ئوردوگا ری‌فۆنستی و لیکدانه‌وه‌ بورژواویه‌کانی سوسیالیزم له‌دایک بوو، ئه‌مرو ئه‌وان به‌سمی و علنی رای‌نه‌گه‌یه‌نن که مه‌سه‌له‌که ئه‌وه‌ نی یه‌ که "سوسیالیزمی چ که‌سیک واقعه‌یه‌" به‌لکو مه‌سه‌له‌ یه‌گرتوو کردنی پایه‌ی کومه‌لایه‌تی "چه‌پ" ه. فه‌رمویانه‌ که باسی ماهیه‌تی شوره‌وی باسیکی زیاده‌و روشنفکرانه‌ بووه‌! حیزبی کومونستی ئیران ئینتیمای بنچینه‌یی و ستراتیجی یانه‌ی خوی بو بزوتنه‌وه‌ی شوورایی به‌ معیاریکه‌ی ناسنامه‌ی سیاسی خوی ده‌زانی، که‌چی ئه‌م دوستانه‌ به‌وه‌ گه‌یشتون (اکتشافیان کردوو) که باسی شووراو سه‌ندیکا باسیکی بی‌هوده‌ ئینحرافی بووه‌ که ژماره‌یه‌ک روشنبیر به‌سه‌ر بزوتنه‌وه‌ی کریکاری و سه‌دجار هه‌لبه‌ته‌ به‌سه‌ر خودی ئه‌وانیاندا سه‌ پاندبوو. ئیستا بویان ئاشکرا بووه‌ که حیزبیکه‌ی کومونستی ئه‌رکیکی تایبه‌تی له‌ رینوینی کردن و ری‌نشاناندانی کریکاران نی یه‌وه‌ ده‌بی به‌شیوه‌ی لادی‌یی‌ترین مه‌حفه‌له‌کانی چه‌پی سه‌رده‌می شورشی ۵۷ (۱۹۷۹ی زاینی‌و) له‌وانه‌وه‌ شت فیربیت. جاریکی تر، هه‌روه‌کو دواکه‌وتووترین ره‌وته‌کانی به‌رله‌ ۵۷، خواسته‌ کریکاری یه‌کان گری ئه‌ده‌ن به‌ توانای بورژوازی و "ئاستی گه‌شه‌ی هیزه‌کانی به‌هه‌مینان" وه‌و شیعاری ساده‌ی ۳۵ سه‌عات کاریان (چ جای سی سه‌عات)، بیگومان به‌تومه‌تی زه‌نی بوون و روشنفکری بوون، له‌گه‌رووی ته‌شکیلاته‌که‌یاندا گیر کردوو. کارکردو جی‌وشوینی ئه‌وانمان له‌عیراق و کوردستان بینی. له‌ چوارچیه‌ی ئوپوزیونی ئیرانیشدا وه‌زعیان له‌مه‌ باشتر نی یه‌. روشن کردنه‌وه‌ و گوتی راشکاوانه‌ی جیوازی یه‌کان که سوننه‌تی ئه‌وکاته‌ بوو، جیگای خوی داوه‌ به‌ سه‌یره‌سه‌مه‌ره‌ترین و بی‌اصولی‌ترین ئینتلاف‌بازی و پیکه‌ینانی ئه‌نواع و اشکال ئه‌نجومه‌نی تملق‌کردن له‌به‌رامبه‌ر هه‌ر ره‌وت و مه‌حفه‌لیکی ئوپوزیونی "چه‌پ" و دیموکراتیک. له‌م نبه‌دا بو جاریکی تر ری‌وره‌سمی هه‌میشه‌یی چه‌پی قومی، بنیات‌نراو له‌سه‌ر رابه‌ر داتاشین و شخصیه‌ت دروستکردن له‌ شاعیران و نووسه‌رانی میانه‌حال و ده‌رویش مه‌سه‌له‌کو وه‌ته‌ن په‌رستی "داخل" یش بووته‌ باو.

لایه‌نیکی به‌رجه‌سته‌ی وه‌رچه‌خان و شیواندنی ئه‌م ره‌وته‌، نه‌فهره‌ت‌کردنیته‌ی له‌ میژوووی رابردوو "خوی". هه‌ندیک که‌س واخه‌یال ئه‌که‌ن که پشت‌کردنی ئه‌م دوستانه‌ له‌ میژوووی حیزبی کومونستی کومه‌له‌ی پیش جیابوونه‌وه‌، ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ بو دژایه‌تی ئه‌مرویان له‌گه‌ل ئیمه‌داو کاردانه‌وه‌یه‌کی غه‌یره‌ سیاسی یه‌ به‌ تالی و سویری یه‌کانی ده‌ورانی جیابوونه‌وه‌. راستی پیچه‌وانه‌ی ئه‌مه‌یه‌، دوژمنایه‌تی یان له‌گه‌ل ئیمه‌دا ره‌نگدانه‌وه‌ی بیزاری یانه‌ له‌و رابردوو.